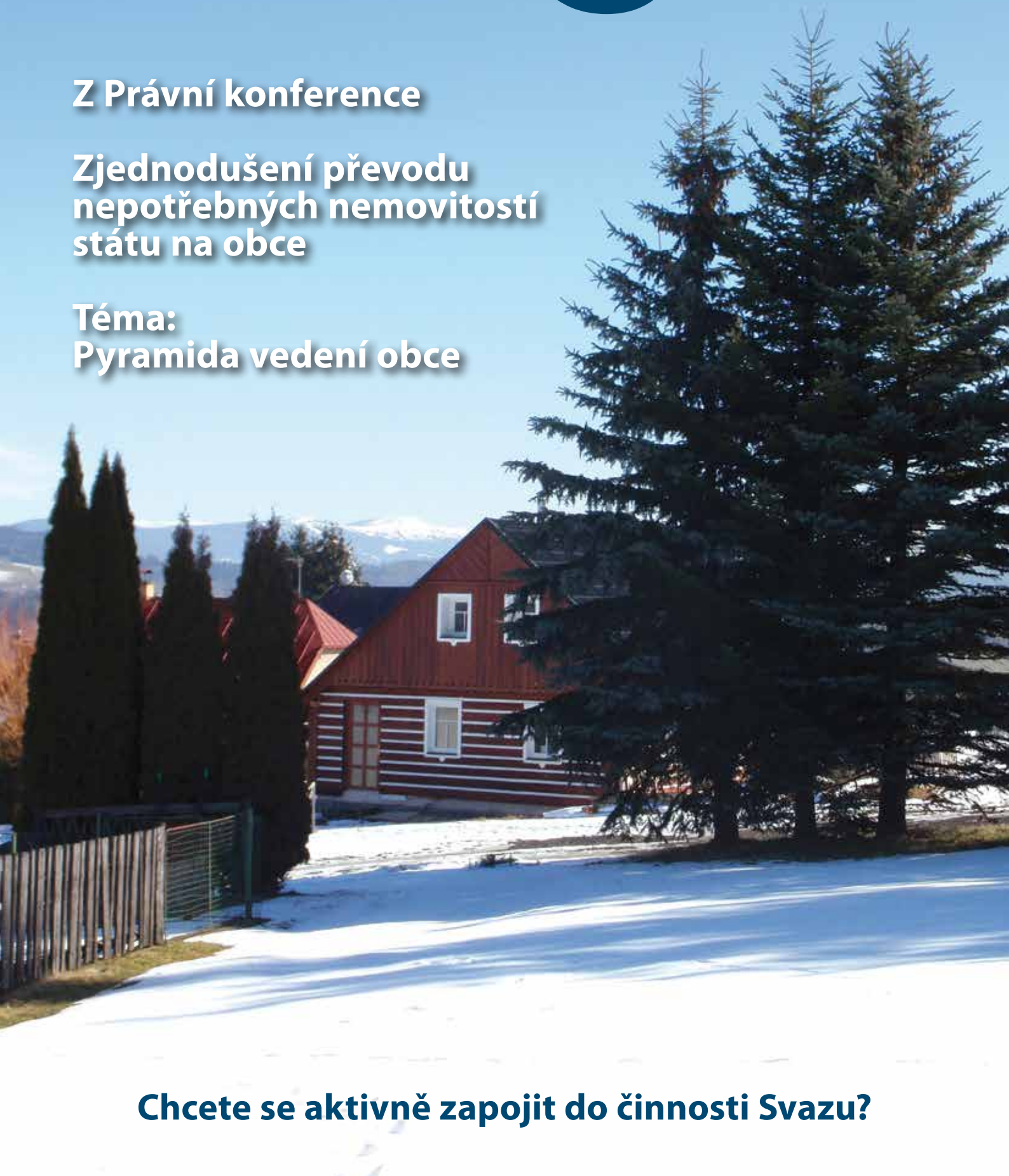

Z Právní konference

Zjednodušení převodu nepotřebných nemovitostí státu na obce

Téma:
Pyramida vedení obce

Chcete se aktivně zapojit do činnosti Svazu?

Chcete se aktivně zapojit do činnosti Svazu?

SWAZOVÉ KOMISE A PS DOPLŇUJÍ UVOLNĚNÁ MÍSTÁ PO KOMUNÁLNÍCH VOLBÁCH

Komise a pracovní skupiny jsou odbornými poradními orgány Svazu, které zřizuje Předsednictvo, aby se mohlo kvalifikovaně vyjadřovat k jednotlivým problematikám. Do jejich činnosti se mohou zapojit jak volení představitelé členských měst a obcí, tak i odborníci z jejich úřadů.

Komise mají v současné době 11 členů s hlasovacím právem – po třech členech za každou z komor, po jednom za výbory (Výbor městských částí a obvodů, Výbor dobrovolných svazků obcí), další členové mají hlas poradní. Účastnit se jejich jednání je možné také jako host, případně stálý host. Pracovní skupiny svůj jednací řád nemají, jejich činnost zpravidla reaguje na nějakou konkrétní aktuální problematiku.

Činnost komisí i pracovních skupin koordinuje odborný garant z Kanceláře Svazu. Jako poradní orgány Předsednictva se tyto týmy podílejí na připomínkování legislativních i nelegislativních materiálů, které Svaz jako povinné připomínkové místo obdrží, dávají doporučení či podněty k řešení projednávaných problematik, hledají optimální řešení atd.

Členství v komisích i pracovních skupinách je čestnou funkcí, která má ale přínosy i pro členy samotné. Při různých jednáních, ať už vnitrosvazových či mezirezortních, získávají mnoho užitečných kontaktů a nové informace mají tzv. z první ruky. Setkávají se s představiteli veřejné správy ze všech úrovní, ale i se zástupci ministerstev a jiných státních institucí. Nepřímo si tak prohlubují svoje znalosti v dané oblasti, které uplatní i při řízení své obce.

Dodejme, že účastnit se zasedání komise či pracovní skupiny je možné prezenčně, ale i on-line.

Do jakých komisí či PS je možné se dnes zapojit?

V současné době v rámci Svazu je ustaveno a aktivně pracuje 12 komisí a 5 pracovních skupin. Pokud máte zájem se do práce některé z nich zapojit, máte k ní blízko třeba i svojí původní profesí, kontaktujte příslušného odborného garanta. Kontakty naleznete na svazových webových stránkách www.smocr.cz, otevřít si je můžete také prostřednictvím uvedeného QR kódu.

Kontakty na garanty komisí a PS

Ilustrační snímky z minulých let

Bezpečnostní komise	Mgr. Claudia Varhol
Dopravní komise	Mgr. Bc. Martin Pikous
Finanční komise	PhDr. Ing. Ilona Masopustová
Komise pro bydlení	Mgr. Bc. Martin Pikous
Komise pro informatiku	Mgr. Alena Klimt, DiS.
Komise pro kulturu a cestovní ruch	Mgr. Alena Klimt, DiS.
Komise pro sociální věci a zdravotnictví	Mgr. Claudia Varhol
Komise pro zahraniční spolupráci	Mgr. Gabriela Hůlková
Komise životního prostředí a energetiky	Mgr. Alena Klimt, DiS.
Legislativní komise	Mgr. Ivona Mottlová
Regionální komise	Mgr. Gabriela Hůlková
Školská komise	Mgr. Bc. Martin Pikous

Pracovní skupina obcí II	PhDr. Ing. Ilona Masopustová
Pracovní skupina pro kohezní politiku	Mgr. Gabriela Hůlková
Pracovní skupina pro pověření	Mgr. Alena Klimt, DiS.
Pracovní skupina pro udržitelný rozvoj	Ing. Barbora Láničková
Pracovní skupina pro venkov, zemědělství a lesnictví	Ing. Barbora Láničková

České předsednictví Rady EU potvrdilo význam evropské spolupráce místních samospráv

Vážení,

každý stát, město i obec mají své události, kterými si udržují pocit hrdosti a identity. Mezi takovéto události patří i nedávné české předsednictví Rady Evropské unie. S krátkým časovým odstupem bych ráda zhodnotila tento intenzivní půlrok jak z hlediska České republiky, tak z pohledu samospráv a konkrétních dopadů na obce a města.

Oblast evropské spolupráce obecně představuje významnou součást života místních samospráv v České republice a české předsednictví Rady EU tento fakt opět potvrdilo. Historicky druhé české předsednictví v Radě EU probíhalo od 1. července do 31. prosince 2022. Mottem předsednictví bylo „Evropa jako úkol“ a značilo příležitost ke společné reflexi, ale především výzvu k přijetí zodpovědnosti a rozhodnému jednání na základě hodnot, které nám ukládá svědomí.

Z pohledu celostátního Česká republika sehrála důležitou roli na mezinárodní scéně a obstála v ní se ctí. Byla to role, do níž po našem minulém předsednictví mnozí šli s pošramoceným sebevědomím. Role, ve které nám mnoho členských států EU nevěřilo, a to i proto, že podle průzkumů veřejného mínění jsme stále jedni z nejneuroseptičtějších národů.

Během českého předsednictví zdárně pokračovalo jednání Konference o budoucnosti Evropy. Součástí diskusí byla i diskuse na téma, co si 1,17 milionu lokálních politiků v EU myslí o budoucnosti Evropy. Odpovědi ukazují, jak místní a regionální zástupci vidí svůj vztah s evropskými tvůrci politik, jaká témata by upřednostnili na úrovni EU a jak jsou si vědomi celoevropských iniciativ a možností financování EU. Nepřekvapivě, téměř polovina respondentů si myslí, že je extrémně důležité zvýšit vliv regionů a místních orgánů na tvorbu politik EU. Ruská invaze na Ukrajinu k tomu přidala realitu pro evropský kontinent za posledního půl století téměř zapomenutou, kdy se od loňského února ocitl na pokraji ekonomické a bezpečnostní katastrofy. Do toho v srpnu přišlo české předsednictví, které mělo za úkol se v situaci zorientovat a vést Evropskou unii. Celkem bylo stanoveno šest hlavních prioritních pilířů – zvládnutí uprchlické krize, poválečná obnova Ukrajiny, ener-

getická bezpečnost, posílení evropských obranných kapacit a bezpečnost kybernetického prostoru, strategická odolnost evropské ekonomiky a odolnost demokratických institucí.

A tady se již přesouvám na půdu měst a obcí. Ještě si všichni pamatujeme na vzednutí obrovské vlny solidarity mezi spoluobčany v našich městech i obcích a skvělé zvládnutí bezprecedentní uprchlické vlny. Po měsících nejistoty obce a města také přivítaly celoevropské řešení v otázkách energií, konkrétně zastropování cen elektřiny a plynu, společné nákupy plynu a vyjednání solidárních podmínek v případech, kdy by jedna ze zemí trpěla jeho nedostatkem.

Proto se také především obnově Ukrajiny či otázkám energetické soběstačnosti věnovala i konference Svazu měst a obcí pořádaná v rámci českého předsednictví pod názvem „Perspektivy a přenos transformační zkušenosti ve vztahu k odolnosti samospráv“ v listopadu v Liberci.

Velmi mě také potěšila skutečnost, jak svazy a sdružení evropských měst a obcí drží pospolu během zvládnutí uprchlické krize. Aktivity Rady evropských obcí a regionů (CEMR) ve spolupráci s Asociací ukrajinských měst (AUC) jsou skvělým příkladem této spolupráce obcí, měst a regionů během eskalace ukrajinské války.

Rada Evropských obcí a regionů také přišla se zajímavou příležitostí zapojit česká města a obce do mezinárodního projektu „Mosty důvěry 2.0 (Bridges of Trust) – Obnova Ukrajiny prostřednictvím partnerství s obcemi EU“, financovaného z programu U-LEAD with Europe.

*Markéta Vaňková
primátorka statutárního města Brna
místopředsedkyně Svazu
pro evropské záležitosti*

obsah č. 3/2023

Chcete se aktivně zapojit do činnosti Svazu?	2
Aktuality z Ministerstva financí	4
Zjednodušení převodu nepotřebných nemovitostí státu na obce	5
VZP přidá lékařům v žádaných oblastech k nové smlouvě víc než milion korun	6
Whistleblowing aneb Ochrana oznamovatelů	8
Anketa: Jste ochotni se hlásit do programu MMR Ukrajina II, jehož cílem je snížit počet osob pobývajících v nouzovém ubytování?	11
Téma: Pyramida vedení obce	12
Právní konference	14
Fotogalerie z PK	19
OP ŽP vypsál nové dotace pro samosprávy	22
Pavel Branda vystoupil na shromáždění Euronest	24
Starosti a radosti starostů: Starosta funguje jako taková vrba pro všechny občany	25
Právní poradna	26
Z jednání orgánů Svazu	30

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

Vychází v nákladu 3000 ks zdarma.
Vydává SMO ČR.
Kancelář: ul. 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4,
tel.: 234 709 711, e-mail: zgrajova@smocr.cz.
ID datové schránky: 5fkgwn3
Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce.
Grafická úprava a DTP: Vladimír Spivál
Tisk: Tiskárna Grafotechna +
Uzávěrka tohoto čísla: 28. 2. 2023
MK ČR E 14584

Foto na titulní straně
Lenka Zgrajová

Ins

Naše argumenty byly konečně vyslyšeny

15. únor 2023, Praha

Senát schválil novelu zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.

Novela se týká prodeje nikotinových sáčků, které by si už nemohly volně kupovat děti. Legálně budou tyto výrobky dostupné jen lidem starším 18 let. Na problém nikotinových sáčků upozornil Svaz již v dubnu 2022, na podnět starosty Rychnova u Jab-

lonce nad Nisou Tomáše Levinského. Ten upozornil na řadu nebezpečí spojených s jejich užíváním a zejména na dostupnost tohoto zboží. Sáčky si mohlo koupit každé malé dítě, právně to nebylo postižitelné ve všech směrech, tedy jak pro konzumenta, tak prodejce. Svaz se dopisem obrátil na ministra zdravotnictví Vlastimila Válka a na Jindřicha Vobořila, národního koordinátora pro protidrogovou politiku, s žádostí o otevření diskuse nad uvedenou problematikou na půdě resortu Ministerstva zdravotnictví i v rámci Rady vlády pro ko-

ordinaci protidrogové politiky a o přípravu příslušné legislativy, která bude právní úpravu týkající se podmínek prodeje, omezení dostupnosti, sankcí a dalších záležitostí souvisejících s nikotinovými sáčky řešit. Novela bude účinná 15 dní po tom, co vyjde ve sbírce. Prodejci pak dostanou tříměsíční lhůtu na to, aby se regulaci prodeje nikotinových sáčků přizpůsobili. Za porušení zákazu by fyzické osoby mohly podle závažnosti přestupku dostat pokutu až 150 000 korun. Firmám by hrozil až miliónový postih.

Aktuality z Ministerstva financí

Dovolujeme si přinést novinky vztahující se k činnosti územních samospráv, které představilo Ministerstvo financí v lednu 2023. Únorové shrnutí přineseme v dalším čísle časopisu InS. Zdrojové články, vč. zmiňovaných příloh naleznete pomocí QR kódu vyloženému k tomuto textu.

Novinky v účetnictví veřejného sektoru

Ministerstvo financí zveřejnilo Informační bulletin: účetnictví veřejného sektoru, který obsahuje informace k novému zákonu o účetnictví, předávání účetních záznamů do Centrálního systému účetních informací státu a účetní konsolidaci státu. Dne 1. ledna 2023 začaly platit novelizované vyhlášky o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek.

• Informace o předávání operativních účetních záznamů do Centrálního systému účetních informací státu (CSÚIS) pro rok 2023

Ministerstvo financí zveřejnilo informaci o předávání operativních účetních záznamů do Centrálního systému účetních informací státu (CSÚIS) pro rok 2023. Organizační složky státu a státní fondy jsou povinny předávat operativní účetní záznamy do CSÚIS podle vyhlášky č. 383/2009 Sb., technické vyhlášky o účetních záznamech, ve znění pozdějších předpisů. Rozsah operativních účetních záznamů se pro rok 2023 nemění.

• Informace o výši prostředků, které obce získávají z RUD na základě počtu dětí a žáků MŠ/ZŠ

Ministerstvo financí zveřejnilo informaci o výši prostředků, které jsou alokovány obcím na základě zákona o rozpočtovém určení daní vychá-

zející z kritéria „počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí“ k 30. září 2022. Výše příspěvku na základě predikce daní na rok 2023 a dle výše uvedeného se očekává přibližně ve výši 18,4 tis. Kč na žáka.

Dle upozornění MF je tento údaj předběžný, skutečný objem „prostředků plynoucích za žákem“ bude záviset na skutečném inkasu daní v roce 2023.

• Ministerstvo financí se obrací na obce s prosbou o kontrolu uvedených počtů dětí a žáků na jejich skutečný stav k 30. 9. 2022

Ministerstvo financí na svých webových stránkách publikovalo Tabulku – Počty dětí a žáků ve školách zřizovaných obcemi – stav ke dni 30. 9. 2022, a žádá obce o kontrolu uvedených údajů. Tabulka obsahuje počty dětí a žáků ve školách zřizovaných obcemi (děti v MŠ, děti v přípravných třídách ZŠ, děti v přípravném stupni ZŠ speciální, žáci základních škol, žáci nižších stupňů víceletých oborů gymnázií a žáci vzdělávající se podle § 38 a § 41 školského zákona, kteří se na statistických výka-

zech uvádějí pouze v oddílu XIII (jak u ZŠ, tak i u gymnázií)). Uvedené údaje jsou platné k 30. 9. 2022, změny provedené po tomto datu se projeví až v datech k 30. 9. 2023. Uvedené počty dětí

**Ministerstvo financí
České republiky**

a žáků v MŠ a ZŠ jsou kritériem k propočtu podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů ve vyhlášce k zákonu č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 1. září 2023.

• Uplatňování DPH u nájmu hrobového místa

Ministerstvo financí ve spolupráci s Generálním finančním ředitelstvím vypracovalo na základě přetrvávajících nejasností při uplatňování daně přidané hodnoty (dále „DPH“) při poskytování služeb nájmu hrobového místa a služeb spojených s nájmem hrobového místa zpřesňující stanovisko. Metodická informace vymezuje 4 oblasti:

- Nájem hrobového místa a služby spojené s nájmem hrobového místa jako výkon veřejné správy
- Nájem hrobového místa
- Služby spojené s nájmem hrobového místa jako samostatné nebo vedlejší plnění
- Sazba daně u služeb spojených s nájmem hrobového místa.

Celé znění metodické informace si lze přečíst prostřednictvím QR kódu.

Zjednodušení převodu nepotřebných nemovitostí státu na obce

Ministerstvo financí a Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM) výrazně zjednoduší převody nepotřebných nemovitostí státu, které pak obce a kraje mohou využít pro svůj rozvoj. Samosprávy budou mít také lepší přehled o nemovitostech jednotlivých státních institucí, které se na jejich území nacházejí.

„Při nástupu na MF jsem slibil, že rozšířím a zjednoduším nabídku nevyužitého majetku státu obcím a krajům. Proto jsme připravili několik klíčových opatření, která k tomuto cíli výrazně přispějí. Zároveň tak zefektivníme správu státního majetku a snížíme výdaje. Informace o státním majetku budou navíc online dostupné přehledně na jedné adrese, což značně ulehčí zástupcům samospráv vyhledávání konkrétních nemovitostí,“ uvedl ministr financí Zbyněk Stanjura.

„Aplikace s nemovitostmi státních institucí, kterou ÚZSVM vytvořil vlastními silami, bude přístupná i veřejnosti, což přispěje k posílení veřejné kontroly při hospodaření se státním majetkem,“ uvedla generální ředitelka ÚZSVM Kateřina Arajmu. *„ÚZSVM proaktivně zašle přehled svých nepotřebných nemovitostí obcím a krajům a požádá je o prověření, které z nich by mohly být využity pro jejich rozvoj. Prioritně pak budeme řešit nakládání s majetkem, o který obce a kraje požádají,“* dodala generální ředitelka s tím, že ÚZSVM jen za posledních sedm let na samosprávy zdarma převedl celkem 24 090 nemovitostí v účetní hodnotě 2,2 miliardy korun a podpořil je například v oblasti dopravy, zdravotnictví nebo školství.

Kde najdete potřebné informace

Aplikace, v níž zástupci obcí a krajů a rovněž veřejnost přehledně naleznou pozemky, stavby i jednotky všech státních institucí je dostupná na webové stránce www.nabidkamajetku.cz v záložce „Majetek státu“ a také na webu <https://www.uzsvm.cz/majetek-ceske-republiky>. Státní nemovitosti v ní lze jednoduše vyhledat dle konkrétního okresu, obce, případně i katastrálního území. Aplikace je propojena s katastrem nemovitostí, díky čemuž bude možné ihned zjistit, kde se daná nemovitost nachází.

V katastru nemovitostí bylo v roce 2022 na 507 existujících státních institucí a státních podniků v likvidaci evidováno téměř 1,5 milionu nemovitostí. Neexistuje přehled, které z nich jsou pro státní subjekty potřebné. Proto vláda v lednu tohoto roku schválila usnesení, které jí předložil ministr financí, díky němuž bude poprvé v historii zpracován **přehled nepotřebných státních nemovitostí**. Cílem je zefektivnit nakládání s nepotřebným majetkem a snížit výdaje státního rozpočtu na jeho správu.

Můžete se přihlásit i k odběru novinek

Aby zástupci samospráv měli aktuální informace o státem nabízených nemovitostech na území jejich kraje, okresu či obce, mohou se v aplikaci www.nabidkamajetku.cz přihlásit k odběru novinek o nemovitostech, které:

- si státní instituce v režimu zákona o majetku státu nabízejí mezi sebou,
- ÚZSVM připravuje k prodeji, pronájmu či pachtu,
- státní instituce v režimu zákona o majetku státu prodávají.

„Naším záměrem je aplikaci v budoucnu zpřístupnit i obcím a krajům tak, aby zde rovněž mohly nabízet svůj nepotřebný majetek. Díky tomu by se nabídka veškerého nepotřebného veřejného majetku koncentrovala na jednom místě. Za tím účelem jsme připravili novelu zákona o ÚZSVM,“ dodala generální ředitelka ÚZSVM.

„Řada měst a obcí naráží při plánování svého rozvoje a investic na majetek ve vlastnictví státu,“ řekl předseda Svazu František Lukl a dodal: *„Nejčastěji se jedná o veřejnou a sídlištní zeleň, pozemky ve sportovních areálech, pod veřejnými pohřebišti, pod bu-*

dovami v majetku obce, ale i o pozemky nezbytné pro protipovodňová opatření nebo tzv. brownfieldy. Jejich převod do vlastnictví obcí umožní samosprávám lépe spravovat svoje území a zároveň prosazovat veřejně prospěšné zájmy.“

Dochází ke zjednodušení i zrychlení převodu

ÚZSVM postupuje při převodu majetku na samosprávy v souladu s metodickým materiálem Ministerstva financí. Jeho aktualizovaná verze například rozšiřuje důvody pro bezúplatný převod i přímý prodej majetku a také razantně snižuje omezující podmínky či sankce spojené s převodem nemovitosti. Dochází tak k zásadnímu zjednodušení i zrychlení převodu nepotřebných nemovitostí na samosprávy, ale i odstranění nadbytečné byrokracie pro obce, kraje i stát.

Ministerstvo financí současně připravuje novelu zákona o majetku státu (její předložení vládě je plánováno na rok 2024), která zavádí povinnost pro státní instituce (všechny organizační složky státu a vybrané státní organizace) informovat obce a kraje o záměru zcizit hmotné nemovité věci, které se nacházejí na jejich území. Následně by měly obce a kraje možnost o takový majetek projevit zájem s tím, že u vybraných nemovitostí by měly na převod nárok. Tyto tzv. nárokové převody budou dvojího typu, a to bezúplatné (např. pro převody silničních pozemků či pozemků pro veřejně prospěšnou stavbu) a úplatné (např. pozemek zastavěný stavbou ve vlastnictví územního samosprávného celku nebo veřejná prostranství).

Zdroj: TZ MF

VZP přidá lékařům v žádaných oblastech k nové smlouvě víc než milion korun

Kapacity praktických lékařů, pediatrů či stomatologů se v některých lokalitách dostávají na své limity. Téma dostupnosti tzv. primární péče zejména v takových oblastech proto logicky nabírá na aktuálnosti. Spolu se stárnutím populace, rostoucími nároky na systém, ale i čtenějšími odchody na penzi ordinujících lékařů, jejichž věkový průměr se neustále mírně zvyšuje, by mohl problém dále narůstat. Už v tuto chvíli je tedy jasné, že se neobejdeme bez hlubších systémových změn.

Systémové změny by se měly týkat zejména systému vzdělávání, a je určitě dobrá zpráva, že se k nim ministerstvo zdravotnictví hlásí a první konkrétní opatření už realizuje. Než se ale zvýšený počet absolventů lékařských fakult projeví v terénu, je třeba přijít s rychlým řešením. S kroky, které budou reagovat na vznikající potřebu lepšího pokrytí zdravotní péče v konkrétních regionech v podstatě bez odkladu.

Velmi konkrétní nástroj, který chce VZP využít pro motivaci k otevření ordinace v tzv. preferované lokalitě, tedy v místě s potenciálně zhoršenou dostupností zdravotní péče, jsou bonifikační programy, které představila v lednu tohoto roku. Jde o aktualizaci dosavadních programů, které jsou nově výrazně zaměřeny právě na rozšíření zdravotních služeb zejména primární péče (tj. všeobecní praktičtí lékaři, praktičtí lékaři pro děti a dorost, stomatologové a gynekologové). V oblastech, kde je již dostupnost ohrožena nebo existuje potenciální riziko jejího zhoršení v následujících letech, tak VZP k nové smlouvě nabízí lékařům i bonus ve výši až 1,5 milionu korun. Z části jako bonus k otevření ordinace, dále ale také například za vyšší počet registrovaných pojištěnců VZP, rozšíření ordinačních hodin apod.

Preferované oblasti z pohledu VZP ČR

Dostupnost je obecně řešena v souladu s nařízením vlády č. 307/2012 Sb., o místní a časové dostupnosti zdravotních služeb, a vyjadřuje se tzv. dojezdovou dobou. Ta ale nezohledňuje další aspekty, např. demografickou strukturu poskytovatelů či jejich kapacitu. Z toho důvodu pracuje VZP ČR s podrobnějšími a komplexnějšími modely hodnocení dostupnosti. Na základě těchto modelů a ve spolupráci se zastupci jednotlivých segmentů vydefinovala tzv. preferované oblasti, tedy oblasti, ve kterých je dostupnost ohrožena, nebo existuje potenciální riziko jejího zhoršení v nejbližších obdobích. Zejména na tyto lokality se zaměřuje Motivační program VZP PLUS.

Motivace k uzavření nové smlouvy na pracoviště v preferované oblasti

Pokud se lékař v odbornostech všeobecné praktické lékařství (VPL), praktické lékařství pro děti a dorost (PLDD) a stomatologie (STOM) rozhodne otevřít nové plnohodnotné pracoviště v jedné z preferovaných oblastí (jejichž nabídkový seznam je uveden na webu www.vzp.cz), obdrží bonifikaci ve výši 800 000 Kč (resp. 500 000 Kč v případě stomatologů), který bude násoben podílem počtu pojištěnců VZP v daném okrese. Tato bonifikace bude uhrazena ve dvou platbách. Vstupní platba ve výši 500 000 Kč u praktických lékařů a pediatrů (resp. 350 000 Kč u stomatologů) bude adekvátně upravena dle podílu počtu pojištěnců v daném okrese a vyplacena do 45 dní po uzavření smlouvy. Zbývající částka bude vyplacena do konce června 2024, a to na základě vyhodnocení splnění podmínky o registraci určeného počtu pojištěnců VZP v průběhu letošního roku.

Např. pokud všeobecný praktický lékař zřídí pracoviště v Aši, okres Cheb, kde je podíl pojištěnců VZP 64,8 %, pak má poskytovatel nárok na bonifikaci až na 518 400 Kč, přičemž po podpisu smlouvy obdrží částku 324 000 Kč. Dále musí splnit podmínku registrace požadovaného počtu klientů VZP, výpočet opět zohledňuje podíl pojištěnců VZP v daném okrese. Pro příklad zmíněné Aše, pokud by zde bylo zřízeno pracoviště k 1. 10. 2023, pak by měl poskytovatel do konce roku 2023 zaregistrovat alespoň 97 pojištěnců VZP (tj. 50 pojištěnců x 3 měsíce x koeficient 0,648).

Motivace k poskytování zdravotních služeb v preferované oblasti

Všem poskytovatelům zdravotní péče, kteří vstoupí do Motivačního programu

VZP PLUS, bude na pracovištích v preferované oblasti také navýšena úhrada za poskytování zdravotních služeb. U všeobecných praktických lékařů a praktických lékařů pro děti a dorost se hodnota bodu za výkony navýší o 0,10 Kč a u stomatologů pak úhrada za vybrané výkony o 10 %.

Motivace k registracím nových pojištěnců do péče

VZP bude také bonifikovat všechny poskytovatele primární péče (kromě výše uvedených také ambulantních gynekologů), kteří se zapojí do programu a budou registrovat do péče nové pojištěnce VZP. Za každého nově registrovaného získají od VZP částku od 100 do 1 300 Kč, v případě gynekologů 700 Kč. Výše tohoto bonusu se odvíjí od splnění stanovených kritérií.

Motivace ke zvýšení rozsahu ordinačních hodin

VZP nabízí lékařům bonifikaci i za rozšíření ordinačních hodin nad standardních

30 hodin v pěti dnech. V těchto případech dojde k navýšení kapitační sazby za každého pojištěnce VZP. Vždy závisí na navýšení počtu hodin, například pokud je stanovena na 40 až 49 hodin týdně, kapitační sazba se u praktických lékařů zvýší o 6 korun a o 8 Kč pro pojištěnce registrované u pediatrů. Podrobnější informace o motivačních progra-

mech VZP PLUS jsou průběžně aktualizovány na webu www.vzp.cz/poskytovatele/bonifikace.

Rozsah bonusových programů je svým způsobem přelomový, VZP dosud takový systém motivačních programů nikdy nenabízela. Poskytovatelům, kteří aktuálně splňují všechny vstupní podmínky, je účast v programu nabízena automaticky. Je te-

Pod přidaným QR kódem najdete článek v elektronické podobě s možností dalších pokliků.

dy jen na poskytovatelích, zda budou nabídku akceptovat, bude pro ně motivační a do programu se zapojí (podrobnější informace o motivačních programech VZP PLUS jsou k dispozici na webu www.plus.vzp.cz).

Kromě toho podnikla VZP v posledním roce ještě další zásadní krok. Tím byla iniciace vzniku pracovních skupin, které už dnes zasedají ve všech krajích. Spolu se zainteresovanými subjekty, jako jsou poskytovatelé zdravotní péče, zástupci krajů a obcí, a samozřejmě regionálního pracoviště VZP, zde v konkrétních případech hledají řešení pro zajištění potřebné péče. Příkladem může být využití kapacit lůžkových zařízení pro dočasné zajištění péče praktických lékařů pro děti a dorost. Jedná se o dočasné řešení, které je aplikováno v emergentních případech, a výhledově musí být nahrazeno řešením systémovým. Dnes tak ale poměrně rychle dokážeme navýšit kapacitu tam, kde chybí. Pracovní skupiny jednají o možné synergii pobídek, které lékařům nabízí VZP, a těm, které například k nové ordinaci nabízí jednotlivé obce. Debaty se týkají i možných dlouhodobějších opatření na úrovni samospráv, jako je nabídka stipendií místním středoškolákům, kteří odejdou na lékařské fakulty, tak aby se po ukončení studia vraceli právě do svého regionu.

Jan Bodnár
náměstek ředitele VZP pro zdravotní péči

MV připomíná povinnost přezkoušení úředních osob do konce roku 2023

Ministerstvo vnitra připomíná, že pro úřední osoby je třeba splnit kvalifikační požadavky dle § 111 přestupkového zákona do konce roku 2023. MV také doplnilo odpovědi na nejčastěji kladené dotazy. Neváhejte a přihlaste se co nejdříve.

Ministerstvo vnitra provedlo v uplynulém roce dotazníkové šetření, ze kterého vyplývá potřeba přezkoušet v souladu s přestupkovým zákonem do konce roku 2023 cca 3 000 osob (včetně opravných termínů). S ohledem na skutečnost, že za celý rok 2022 bylo úspěšně přezkoušeno pouze 404 osob a s ohledem na blížící se konec přechodného období, v němž může činnost oprávněné úřední osoby dle přestupkového zákona vykonávat také osoba, která nesplňuje kvalifikační požadavky dle § 111 přestupkového zákona, nabízí nyní termíny, které byly stanoveny ve spolupráci s Institutem pro veřejnou správu Praha k přezkoušení úředních osob oprávněných k provádění úkonů správního orgánu v řízení o přestupcích.

Termíny a další potřebné informace najdete na našich webových stránkách v rubrice Činnost → Správa obce, kam se lehce dostanete i prostřednictvím uvedeného QR kódu.

Zdroj: Dopisy MV

Termíny k přezkoušení úředních osob a další instrukce

LEDVANCE

LEDVANCE.CZ

Více informací zde:

OBNOVTE VEŘEJNÉ OSVĚTLENÍ VAŠÍ OBCE POMŮŽEME VÁM SNÍŽIT NÁKLADY NA OSVĚTLENÍ

MÁME PRO VÁS ŘEŠENÍ

LED náhrada

Nejjednodušší a nejrychlejší náhrada stávajících výbojek.

LED svítidlo

Jsme schopni vyměnit celé staré svítidlo za nové, úspornější.

Pomůžeme vám s financováním

Nabízíme možnost zprostředkování financování bez nutnosti vstupní investice nebo žádosti o dotace.

V případě zájmu nás kontaktujte:

Ondřej Průša

Business Development Manager
– Čechy
+420 724 978 855
o.prusa@ledvance.com

Tomáš Nedoma

Business Development Manager
– Morava
+420 732 193 315
t.nedoma@ledvance.com

Whistleblowing aneb Ochrana oznamovatelů

Ve dnech 17. a 18. ledna 2023 se v hotelu Hermitage Prague za účasti mezinárodních řečníků konala dvoudenní konference s názvem „Zintenzivnění boje proti korupci: whistleblowing“, o které jsme vás informovali v minulém INSu. Nyní přinášíme podrobnější informace.

Tématem konference byl whistleblowing, tedy oznamování podezření na protiprávní jednání a ochrana oznamovatelů. Uskutečnění konference bylo jednou z důležitých aktivit projektu „Zintenzivnění boje proti korupci zvyšováním povědomí veřejného sektoru se zaměřením na soudce,

orgány činné v trestním řízení a veřejnou správu“, který je v rámci programu „Řádná správa“ podporován z fondů EHP na léta 2014 až 2022.

Mezi řečníky konference vystoupil také zakladatel platformy Nenech to být (NNTB.

cz), která již 6 let s ochranou oznamovatelů pomáhá a jejíž služby využívá 2 500 škol, firem a úřadů napříč Českem. Ten ve svém příspěvku potvrdil, že mnoho nově vzniklých komerčních řešení využívá nezplatnosti povinných subjektů, což může vést ke značným rizikům.

Na co si dát pozor při výběru vnitřního oznamovacího kanálu od komerčních firem

Uběhl rok od chvíle, kdy na samosprávy dopadla přímá účinnost směrnice o ochraně oznamovatelů. Obce s více než 10 000 obyvateli by proto již několik měsíců měly mít zavedený vnitřní oznamovací systém. V tomto článku vám shrneme, na co při výběru technického řešení ochrany oznamovatelů myslet.

Pozor na bezpečnost vašich dat

Zárukou zabezpečení dat, která skrz systém procházejí, je takzvané koncové šifrování. Jde o způsob ochrany komunikace před třetí stranou, při kterém je přenos dat chráněn proti úniku informací jak mezi klientem a serverem, tak i serverem a jeho správcem. Nikdo se proto nedostane k informacím, které skrze váš systém proudí. Chcete-li mít jistotu, že se nikdo nedozví, z jakého zařízení byl podnět odeslán, tak se ujistěte, že v oznamovacím formuláři nenajdete analytické nástroje typu Google Analytics, Hotjar či FB Pixel. Platforma by měla také odstraňovat maximum metadat, které by mohly vést k potenciální identifikaci uživatelů. Samozřejmě by neměla ukládat IP adresy.

I přes všechny možnosti technického zabezpečení ale může dojít k úniku dat lidskou chybou. Tomu se můžete vyvarovat zapnutím SSO (jednotného) přihlášení nebo dvoufaktorovým ověřováním.

Důležité samozřejmě je, aby platforma pracovala s daty v souladu s GDPR. Vyžadovat můžete také certifikovaný systém managementu bezpečnosti informací dle mezinárodního standardu ISO 27001:2013 (ISMS). Mimo to je dobré, pokud má za sebou poskytovatel úspěšné penetrační testy ze strany stávajících klientů, jejichž cílem je ověření reálné odolnosti platformy proti kybernetickému útoku.

Ujistěte se, že tady poskytovatel systému bude i za dva roky

Bohužel, zákon vás neochrání před „podnikavci“, kteří to chtějí prostě jen zkusit. Pokud se jim jejich businessové předpoklady nenaplní, po čase systém jednoduše vypnou, což se i za uplynulý rok v několika případech opravdu stalo. Vzhledem k zákonné povinnosti uchovávat přijaté oznámení po dobu pěti let to může být pro jejich klienty seriózní problém.

Whistleblowing platforma, kterou zvolíte, by proto měla mít doložitelnou historii a klientské reference. Příliš levné, neprofesionální, nátlakové nebo jinak podezřelě působící nabídky se nakonec nemusí vyplatit. S tím souvisí, že zvolený systém musí být maximálně funkční a spolehlivý tak, aby nedošlo ke ztrátě žádného oznámení a žádných citlivých dat nebo osob-

ních údajů. Rizikem je nejen náhlé vypnutí systému, ale také únik dat, nebo náhodné výpadky platformy.

Nenaletěte na falešné informace a prodejní taktiky

Mnoho poskytovatelů neříká pravdu o povinnostech, které směrnice přináší. Mezi nejčastější nepravdy, se kterými se můžete setkat, patří:

- Platforma musí umožnit oznámení prostřednictvím telefonní linky.
- Platforma musí umožnit oznámení emailem.
- Platforma musí být anonymní.
- Platforma nesmí být anonymní.
- Musíte mít externí pověřenou osobu.
- Whistleblowing musely do 17. 12. 2021 zavést všechny příspěvkové organizace a samosprávy.

Pokud vám poskytovatel tvrdí jednu z výše uvedených vět, držte se od něj dál.

Na trhu funguje řada společností, které se whistleblowing věnují několik let a jsou vůči klientům otevření a upřímní.

Jak je to těmito mylnými interpretacemi ve skutečnosti?

- Platforma musí umožnit oznámení prostřednictvím telefonní linky. Platforma musí umožnit oznámení emailem.
→ Ve směrnici se píše: „Kanály umožňují oznamování písemně nebo ústně, či obojím způsobem. Ústní oznámení lze učinit telefonicky nebo prostřednictvím jiných systémů hlasových zpráv a na žádost oznamující osoby prostřednictvím osobní schůzky v přiměřené lhůtě.“ Nikde se tedy nepíše, že je potřeba mít zřízenou telefonní linku.

- *Platforma musí být anonymní. Platforma nesmí být anonymní.* → Anonymita není povinná. Je ale důvěryhodnější a pro vás bezpečnější, jelikož pak nehrozí únik identity ani odvetná opatření ze strany kolegů a pokuty za ně.
- *Musíte mít externí pověřenou osobu.* → Externí osoba za vás může komuni-

kaci s oznamovateli přebírat, a pokud má dostatek zkušeností, může vám to znatelně pomoci. Nicméně není to podmínka, můžete jmenovat pověřenou osobu i z řad vašich zaměstnanců.

- *Whistleblowing musí do 17. 12. 2021 zavést všechny příspěvkové organizace a samo-*

správy. → Podle výkladu ministerstva měly do 17. 12. 2021 zavést whistleblowing pouze samosprávy nad 10 000 obyvatel. Nikdo menší, ani žádné jimi zřizované organizace, možná vyjma škol.

Jan Sláma

Co-Founder & CEO

FaceUp Technology s.r.o.

Svaz měst a obcí ČR na konferenci zastupovala Ivona Mottlová, ředitelka Legislativní a právní sekce Kanceláře Svazu. V rámci svého vystoupení upozornila na aktuální problémy spojené s implementací povinností plynoucích ze směrnice EU o ochraně oznamovatelů ve veřejné správě z pohledu územních samospráv. Nakolik vnitrostátní úprava tyto problémy odstraní, nebo naopak přinese nové, se dozvíte v následujícím článku.

Směrnice o ochraně oznamovatelů versus zákon o ochraně oznamovatelů

Zákon o ochraně oznamovatelů implementuje směrnici EU o ochraně oznamovatelů. Lhůta pro implementaci směrnice uplynula v prosinci 2021, takže veřejná správa je již povinná se touto směrnicí řídit. Účinnost zákona o ochraně oznamovatelů se bude odvíjet od délky legislativního procesu.

Jak probíhá transpozice evropské směrnice o ochraně oznamovatelů do českého národního práva?

Za pozdní provedení směrnice je proti České republice vedeno řízení pro nesplnění povinnosti č. 2022/0043 u Evropské komise, protože směrnice měla být Českou republikou provedena do 17. prosince 2021. Evropská komise uvedla ve svém prohlášení dne 15. 2. 2023, že podá žalobu k Soudnímu dvoru EU na osm členských států včetně České republiky. EK uvedla, že tyto členské státy nezavedly pravidla, která mají chránit oznamovatele protiprávního jednání (takzvané whistleblowery) před případnou odvetou. Kromě České republiky

se žaloba dotkne také Německa, Estonska, Španělska, Itálie, Lucemburska, Maďarska a Polska. Podání žaloby k SDEU je po určité komunikaci mezi Evropskou komisí a členským státem další fází v řízení o nesplnění povinnosti spočívající v chybějící implementaci evropských směrnic. Ve vážných případech může nakonec dojít až na uložení pokuty členské zemi.

Návrh nového zákona o ochraně oznamovatelů, který implementuje směrnici EU, prošel dne 12. ledna 2023 prvním čtením v Poslanecké sněmovně. Ve výborech Poslanecké sněmovny by se měly v současné době projednávat pozměňovací návrhy. **Debata se vede zejména o tom, zda se má zákon vztahovat také na anonymní oznámení a zahrnout rovněž přestupky.**

Co zákon přinese?

Cílem navrhované právní úpravy ochrany oznamovatelů je umožnit zaměstnancům v soukromém i veřejném sektoru a dalším osobám vykonávajícím práci nebo jinou obdobnou činnost bezpečně podávat

oznámení v rámci povinně zřizovaných vnitřních oznamovacích systémů nebo vnějšího oznamovacího systému (Ministerstva spravedlnosti). Zákon nastavuje pravidla pro následnou ochranu oznamovatelů před možnými odvetnými opatřeními ze strany zaměstnavatelů a dalších subjektů. Navrhovaná opatření by měla vést nejen k ochraně potenciálních oznamovatelů protiprávního jednání, ale také k prevenci protiprávního jednání.

Věcná působnost

Zákon se vztahuje na oznámení, která obsahují informace o možném protiprávním jednání, které má znaky trestného činu nebo porušuje návrh zákona nebo právní předpis nebo předpis Evropské unie upravující oblasti, které jsou vyjmenovány v zákoně. V Poslanecké sněmovně byl předložen pozměňovací návrh, který rozšiřuje věcnou působnost o jednání, které má znaky přestupku, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč.

DEN malých OBCÍ

28. 3. 2023 Olomouc Výstaviště FLORA Olomouc

4. 4. 2023 Praha O2 Universum Praha

Konference Den malých obcí je skvělou příležitostí, jak získat **aktuální informace zaměřené na efektivní správu obcí**. Zástupci resortních ministerstev se budou věnovat celé řadě zajímavých témat zejména z oblasti financování, dotační politiky, dopravní obslužnosti i nejnovějších problémů a jejich řešení.

Další podmínkou je to, že k jednání došlo nebo má dojít u osoby, pro niž oznamovatel, byť zprostředkovaně, vykonával nebo vykonává práci nebo jinou obdobnou činnost, nebo u osoby, se kterou oznamovatel byl nebo je v kontaktu v souvislosti s výkonem práce nebo jiné obdobné činnosti. Zákon specifikuje, co se rozumí prací či jinou obdobnou činností.

Zákon zatím nepočítá s možností podávat anonymní oznámení, pokud takovou možnost výslovně nepřipustí povinná osoba. V rámci projednávání návrhu zákona v Poslanecké sněmovně byl předložen pozměňovací návrh zavádějící možnost podat anonymní podání u všech povinných subjektů.

Vědomě nepravdivé oznámení

Obecná právní zásada, že by nikdo neměl těžit ze svého nepoctivého jednání a že zjevné zneužití práva nepožívá právní ochrany, se odráží v ustanovení, které upravuje vědomě nepravdivé oznámení. Oznamovatel se musí domnívat, že se jeho oznámení zakládá na pravdivých informacích. Osoba, která podala vědomě nepravdivé oznámení, se nemůže domáhat ochrany před odvetnými opatřeními. Tato úprava by měla minimalizovat výskyt podávání nepravdivých či šikanózních oznámení.

Osoba, která podá vědomě nepravdivé oznámení, je odpovědná za své jednání. V rovině soukromoprávní se povinná osoba dotčená oznámením může v rámci práva na ochranu osobnosti dovolávat náhrady újmy nebo bezdůvodného obohacení. V rovině veřejnoprávní bude záviset na míře závažnosti zásahu do sféry osoby dotčené oznámením. Osoba, která podá vědomě nepravdivé oznámení, tak bude moci být vystavena odpovědnosti za spáchání přestupku a v nejzávažnějších případech i trestného činu (zejména trestného činu pomluvy podle nebo křivého obvinění).

Jak dopadá povinnost zřídit vnitřní oznamovací systém na obce a města

K zavedení vnitřního oznamovacího systému jsou povinni **veřejní zadavatelé podle zákona o zadávání veřejných zakázek**. Návrh zákona stanoví dvě výjimky.

Zavést vnitřní oznamovací systém nemusí obce s méně než 10 000 obyvateli bez ohledu na počet zaměstnanců, přičemž počet obyvatel jako hranice rozhod-

ná pro splnění uvedené povinnosti je určen podle metodiky počítání obyvatel Českého statistického úřadu.

Vnitřní oznamovací systém **nemusí zavádět ani právnická osoba zaměstnávající k 1. lednu příslušného kalendářního roku v průměru méně než 50 zaměstnanců, založené nebo zřízené za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu a nemající průmyslovou nebo obchodní povahu, pokud kraj nebo obec ji převážně financují, uplatňují v ní rozhodující vliv, jmenují nebo odvolávají většinu osob, které jsou členy jejího statutárního nebo kontrolního orgánu, anebo v ní mají přímo nebo nepřímo podíl větší než 25 %**. Do této kategorie tedy spadnou např. příspěvkové organizace územních samosprávních celků a další právnické osoby, jako např. školské právnické osoby.

Za zaměstnance se kromě zaměstnanců v pracovním poměru považují jak osoby vykonávající práci na základě dohod o práci konané mimo pracovní poměr, tak i osoby s částečným úvazkem a zaměstnanci agentury práce.

Obce mohou vnitřní oznamovací systém sdílet mezi sebou. Právnické osoby zřízené či založené obcí, pokud jsou veřejnými zadavateli a vztahuje se na ně povinnost zřídit vnitřní oznamovací systém, vnitřní oznamovací systém sdílet nemohou (ani s obcí, ani mezi sebou).

Co povinný subjekt musí zajistit

Povinný subjekt musí zavést vnitřní oznamovací systém. Vedením vnitřního oznamovacího systému může povinný subjekt pověřit jinou osobu, tím se však ne-

zbaví odpovědnosti za plnění povinnosti dle zákona. Je nutné si uvědomit, že je to povinný subjekt, kdo odpovídá za řádné fungování vnitřního oznamovacího systému, do čehož spadá i např. dodržování návrhem zákona stanovených lhůt. Ať už je systém zajišťován interně v rámci povinného subjektu či externě, je pro jeho fungování nezbytné, aby byl pro oznamovatele pokud možno co nejjednodušší a uživatelsky přívětivý. Současně musí být důvěryhodný a potenciální oznamovatelé se o něm musí dozvědět.

Povinný subjekt musí jmenovat fyzickou osobu (dále jen „příslušná osoba“), která bude odpovědná za příjem a řešení oznámení, komunikaci s oznamovatelem v zákonem stanovených lhůtách, i vedení evidence oznámení. Příslušnou osobu musí povinný subjekt poučit o právech a povinnostech, které pro ni vyplývají ze zákona. **O poučení sepíšíou záznam.**

Vnitřní oznamovací systém musí umožňovat ústní i písemný způsob oznámení, včetně možnosti osobního oznámení. Povinný subjekt může výslovně vyloučit příjem oznámení od oznamovatelů, kteří pro něj nevykonávají práci či obdobnou činnost.

Povinný subjekt uveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup:

- způsob oznamování prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému a ministerstva
- označení příslušné osoby, její telefonní číslo, adresu elektronické pošty nebo jinou adresu pro doručování
- zda povinný subjekt přijímá oznámení od oznamovatelů, kteří pro něj nevykonávají práci či jinou obdobnou činnost

Povinný subjekt musí zajistit, aby identita oznamovatele a obsah oznámení byly důsledně chráněny. S podanými oznámeními se může seznamovat pouze příslušná osoba. Povinný subjekt dále zajistí posouzení důvodnosti oznámení příslušnou osobou, vyrozumění oznamovatele o přijetí oznámení, výsledcích posouzení důvodnosti oznámení a přijetí vhodných opatření k nápravě nebo předejití protiprávního stavu v návaznosti na podané oznámení. Prohřešky povinných subjektů mohou být postihovány pokutou až do výše 1 milionu Kč.

Osoba vystavená odvetnému opatření bude moci proti povinným subjektům rovněž vznést nárok na náhradu nemajetkové újmy. V případném soudním sporu bude důkazní břemeno ležet na povinném subjektu.

Příslušná osoba

Příslušnou osobou může být jen fyzická osoba, která je bezúhonná, zletilá a plně svéprávná. Určení počtu příslušných osob je ponecháno na uvážení povinného subjektu. Povinný subjekt může určit jako příslušnou jakoukoliv fyzickou osobu, která splňuje podmínky stanovené zákonem bez ohledu na formu právního vztahu, v rámci něhož u povinného subjektu působí (vztah zaměstnance a zaměstnavatele či vztah poskytovatele služeb a osoby, které jsou služby poskytovány).

Povinný subjekt ani nikdo jiný nesmí zasahovat do výkonu činnosti příslušné osoby a nesmí ohrožovat ani její nestrannost. Zákon zavádí odpovědnost příslušných osob za porušení jejich stěžejních právních povinností, a to pod sankcí pokuty v někte-

řích případech až do výše 100 000 Kč. Určení příslušných osob, které budou mít důvěru vedení i potenciálních oznamovatelů a tedy vysoké morální i odborné předpoklady, je základem fungujícího systému ochrany oznamovatelů. Stejně důležité je nastavení dostatečných oprávnění pro příslušné osoby a povinnosti součinnosti dotčených zaměstnanců a osob v působnosti povinného subjektu. Nalezení takových osob může být „úzkým hrdlem“ fungujícího systému zejména s ohledem na právní a ekonomické možnosti finančního ohodnocení těchto osob v rámci obecních úřadů. Ke zlepšení situace zřejmě nepřispěje ani uvažované rozšíření věcné působnosti na jednání mající znaky přestupku či možnosti podávat anonymní oznámení, které znamená další zátěž pro příslušné osoby, zejména s ohledem na možné sankce uplatňující se na ně v případě porušení povinností stanovených zákonem.

Odkdy bude zákon účinný?

Návrh zákona počítá s účinností zákona od „prvního dne druhého kalendářního měsíce následujícího po dni vyhlášení“. Konkrétní termín bude záviset na rychlosti legislativního procesu v Parlamentu. O schválení zákona a nabytí účinnosti budeme informovat prostřednictvím našich informačních kanálů (web, e-zpravodaj).

Metodická pomoc a podpora

Metodickou a odbornou činnost v oblasti ochrany oznamovatelů poskytuje a bude i nadále poskytovat povinným subjektům i oznamovatelům Ministerstvo spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“). Aktuální metodické materiály a informace lze nalézt na webu:

<https://oznamovatel.justice.cz/>. Ministerstvo bude mimo jiné realizovat i školení příslušných osob. Svaz navázal spolupráci s ministerstvem již v prosinci 2021, kdy veřejné správě vznikla povinnost implementovat směrnici, i když nebyla přijata vnitrostátní úprava. V navázané spolupráci budeme i nadále pokračovat. Prostřednictvím našich informačních kanálů budete informováni o průběhu legislativního procesu, vydaných metodických materiálech a po schválení zákona i o webinářích, který vám pomůže při aplikaci zákona do praxe.

Co říci závěrem

Funkční vnitřní oznamovací systém může být výhodou pro obce a města jako povinné subjekty, neboť funkční systém umožňuje zajistit případnou nápravu zjištěného protiprávního stavu dříve, než se stane objektem zájmu ze strany příslušných orgánů veřejné moci, tím se může obec či město vyvarovat nebo alespoň snížit riziko vzniku nepříznivých následků. Na druhou stranu nesmí být potřeba zavedení ochrany oznamovatelů komunikována způsobem dopředu dehonestujícím zaměstnance úřadu, resp. obce a města a jejich vedení, tedy že všude se dějí nepravosti a je potřeba na ně poukazovat. Řada měst a obcí zavedla vnitřní oznamovací systém, etické linky či obdobné postupy, dříve než jim tato povinnost vznikla. Nelze ani opomenout, že má-li být nastaven funkční systém ochrany oznamovatelů, nesmí se z provozování vnitřních oznamovacích systémů stát primárně business, nebo formální činnost.

*Mgr. Ivona Mottlová
Legislativní a právní sekce*

Jste ochotni se hlásit do programu MMR Ukrajina II, jehož cílem je snížit počet osob pobývajících v nouzovém ubytování?

Ministerstvo pro místní rozvoj zvažuje vypsání dotační výzvy Ukrajina II pro rekonstrukci a výstavbu bytů pro ubytování uprchlíků, kteří stále přebývají v nouzových podmínkách. Účelem výzvy je počty těchto osob snížit. Aktuálně jde zhruba o 70 tisíc Ukrajinců. Byli byste ochotni se do výzvy zapojit? Prostřednictvím uvedeného QR kódu můžete hlasovat na našich webových stránkách, kde najdete také parametry uvažované výzvy.

Vaše vyjádření bude jak pro MMR, tak i pro Svaz směrodatné.

anketa

PYRAMIDA VEDENÍ OBCE

Orgány obce a jejich činnost i vzájemné vztahy jsou vymezeny v zákoně o obcích. Na vrcholu této pomyslné pyramidy stojí zastupitelstvo obce, dále je to rada obce za předpokladu, že je volena, starosta a obecní úřad. Mezi orgány obce lze zařadit i obecní policii, jež je zřizována i rušena prostřednictvím obecně závazné vyhlášky obce. V zákoně o obcích se můžeme dočíst i o zvláštních orgánech obce pro speciální výkon státní správy, jež zřizuje starosta obce v případech, které stanovuje zákon. Běžně se setkáváme s výbory, jež zřizuje zastupitelstvo a vždy musí být zřízeny minimálně výbory kontrolní a finanční. A zajisté jste se někdy setkali i s tzv. komisemi, jež spolu s výbory mají postavení iniciativního a poradního orgánu orgánů obce, jež zřizuje rada obce, a pokud jí není, pak starosta. Co ale kdo vlastně má dělat? Pojďme se na to blíže podívat.

Zastupitelstvo stojí v čele

Nejvyšším orgánem obce je zastupitelstvo. Jeho složení je dáno dle výsledků komunálních voleb a je zvoleno pro čtyřleté funkční období. Počet zastupitelů je stanoven dle počtu obyvatel dané obce nejpozději 85 dnů před dnem voleb do zastupitelstev obcí v rozmezí od 5 osob v minimu dle tzv. velikostních kategorií. Zvolení zastupitelé se pak rozlišují na tzv. uvolněné a neuvolněné, což však nemá vliv co do výkonu jejich mandátů. Rozdíl je pouze v tom, že uvolněný zastupitel je jinak odměňován a předpokládá se jiný časový rozsah věnovaný výkonu jeho funkce. To, zda bude funkce zastupitele obce vykonávána jako uvolněná či neuvolněná, je rozhodnuto zpravidla na ustavujícím zasedání nově zvoleného zastupitelstva. Funkce zastupitele je veřejnou funkcí a zastupitel není ve vztahu k obci v pracovním poměru. Za výkon této funkce jsou zastupitelé odměňováni v souladu s právními předpisy a ve výši stanovené usnesením zastupitelstva, jež je zpravidla přijato na ustavujícím zasedání nově zvoleného zastupitelstva.

Dalo by se říci, že kdo je zastupitelem zvolen, je jím ve dne v noci, jak se nyní moderně říká, 24/7, a my dodáme, že taky ještě lomeno 365 a 4 roky.

Jsem zastupitel, jaká jsou moje práva?

Jak se jednou člověk stane zastupitelem, musí počítat s tím, že se na něj lidé budou obracet všemi způsoby s rozličnými dotazy. A od něj je pak očekáváno, že přinejménším všech-

ny odpovědi vysype z rukávu hned a na místě. Nicméně soudní lidé vnímají, že to prostě v silách lidských není, a proto i zákon myslí na to, že udělí zastupiteli různá práva, aby mohl dotazy veřejnosti řešit a případně jejich řešení podněcovat, a nejen to. Zastupitel pak může předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům zastupitelstva a komisím návrhy na projednání, vznášet dotazy, připomínky i podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila. V nejlepším případě by měl zastupitel obdržet odpověď do 30 dnů v písemné podobě. Dále se ve věcech spojených s výkonem funkce zastupitele může obracet na zaměstnance obce zařazené do obecního úřadu a na zaměstnan-

ce právnických osob, které obec založila nebo zřídila. Nicméně vždy se musí jednat o informace, jež jsou spojeny s výkonem samostatné působnosti obce.

Jednou zastupitel, pořád zastupitel. Jak se jednou člověk dostane do výkonu veřejné funkce, tak musí plnit své povinnosti a účastnit se jednání daných orgánů, jichž je členem, a plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží. Současně musí myslet i na jednání s péčí řádného hospodáře a s veškerým majetkem obce musí nakládat účelně a hospodárně. A – i ve volném čase, osobním životě, no prostě pořád – se chovat tak, aby nesnížil vážnost veřejné funkce, již vykonává. A taky se nesmí dostat do střetu zájmů.

Pravomoci zastupitelstva

Tak, a to jsme si asi na jednoho člověka a jednu funkci naložili až dost. Teď se pojďme podívat na to, co je pravomocí zastupitelstva. Jednoduše řečeno, protože je to vrcholný orgán obce, rozhoduje o nejdůležitějších otázkách patřících do samostatné působnosti obce. Takže například schvaluje rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce se-stavenou k rozvahovému dni, zřizuje trvalé a dočasné peněžní fondy, zřizuje a ruší příspěvkové organizace a organizační složky obce a spoustu dalšího tak, jak zákon o obcích vymezuje.

Zastupitelstvo obce rovněž vydává právní předpisy – nařízení a obecně závazné vyhlášky. Nařízení obce zastupitelstvo vydává pouze v případech, že není zřízena rada obce, a na-

víc nařízení se vydává jen pro oblast přenesené působnosti. Pak může taky vydávat obecně závazné vyhlášky, se kterými se setkáváme často, které vydává v samostatné působnosti obce.

Na co ale musíme upozornit, že zastupitelstvo jako kolektivní orgán v rámci svých veřejných zasedání přijímá různá rozhodnutí formou usnesení. A tady budeme pozorní – **s novými volbami a novými zastupiteli to automaticky neznamená, že předchozí usnesení pozbyla platnosti.** Proto je na místě po zvolení nového zastupitelstva seznámit se s přijatými usneseními předchozích zastupitelstev/zastupitelstva za předpokladu, že jejich důsledky se dotýkají i přítomnosti. Co lepšího lze poradit, než vést seznam usnesení zastupitelstva a nejlépe tak, aby se v nich dobře elektronicky hledalo.

Rada obce nemusí být všude

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti. Za svou činnost odpovídá zastupitelstvu obce. V přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat jen tehdy, stanoví-li tak zákon.

Kde ale vlastně rada obce je? Rada obce se nevolí v obcích, kde zastupitelstvo obce má méně než 15 členů. Pokud ale radu zřídíme, jejími členy jsou starosta, místostarosta či místostarostové a další členové volení z řad zastupitelstva. Vždy musí být sestaveni v lichém počtu od 5 členů do maximálně 11 členů a současně tak, aby nepřesáhli jednu třetinu počtu členů zastupitelstva.

Rada obce má ze zákona stanoveny plno úkolů. Zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádí rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce, vydává nařízení obce, kontroluje plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti, schvaluje organizační řád obecního úřadu a spousty, spousty dalšího.

Pokud vykonává pravomoc rady obce starosta, je rozdělení pravomocí trochu odlišné, jak uvádí zákon o obcích, ale tím si nyní nebudeme motat hlavy. Co je ale dobré si pamatovat, je, že rada obce vykonává své pravomoci dle zákona o obcích i po ukončení funkčního období zastupitelstva obce až do zvolení rady nové nebo do zvolení nového starosty obce v případě, že se rada obce nevolí. Je tomu tak, aby byla zachována určitá kon-

tinuita výkonu moci v obci, zjednodušeně řečeno.

Na starosti je tu starosta

Ať tak, nebo tak, prostě vždycky první na ráně je starosta nebo starostka. Když píšeme starosta, myslíme tím i starostku. Je totiž tím, kdo zastupuje obec navenek. Starosta je ze své funkce odpovědný zastupitelstvu, tedy skládá pomyslné účty nejen vůči občanům, pod jejichž bedlivou kontrolou je non-stop, ale i zastupitelstvu. A co si budeme povídat, pokud máte dobrou opozici, občas to stojí za to.

Pravomoci starosty jsou dle zákona o obcích velice široké, natož pokud není zřízena rada. Konec konců, i název starosta říká, že se má starat. Jeho úkolem je mj. i svolávat zasedání zastupitelstva obce a rady obce a zpravidla i řídit jejich zasedání. Starosta by tak měl znát velice dobře i jejich jednací řády a připravovat zasedání těchto orgánů obce tak, aby všichni měli dostatek času se seznámit s podklady pro zasedání.

Obecní úřad

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou či místostarosty, tajemníkem, pokud je v dané obci jeho funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazenými do obecního úřadu. V čele obecního úřadu stojí starosta.

Tajemník je taková prodloužená ruka starosty. V obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností se zřizuje funkce tajemníka úřadu ze zákona a ten je zaměstnancem obce. Ostatní obce mohou zřídit funkci tajemníka obecního úřadu, pokud to tak budou chtít. Tajemník pak nese odpovědnost za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti vůči starostovi. No, a když tato funkce zřízena není, vše leží jen na starostovi.

Co je dobré si ve vztahu k tajemníkovi pamatovat, je, že tajemník se zúčastňuje zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce s hlasem poradním. A že tajemník nesmí vykonávat funkce v politických stranách a v politických hnutích.

Výbory musí být vždy minimálně dva

Výbory jako iniciativní a kontrolní orgány musí být vždy minimálně dva. Z toho nelze dle dikce zákona o obcích slevit. Vždy musíme zřídit výbor finanční a výbor kontrolní. Ostatně, zákon tím chrání i samotné členy zastupitelstva, starostu i místostarostu či místostarosty.

Nicméně i zde si můžeme říci něco, co je dobré si zapamatovat jako výjimku. Pokud totiž v územním obvodu obce žije podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů obce hlásících se k národnosti jiné než české, je nutné zřídit výbor pro národnostní menšiny, pokud o to písemně požádá spolek zastupující zájmy národnostní menšiny.

Předsedou výboru – jakéhokoliv – je vždy člen zastupitelstva. A nebyl by to zákon, kdyby tu nebyla výjimka – tohle totiž neplatí pro předsedu případně zřízeného osadního výboru. A když už zmíníme osadní výbor – ten může zřídit zastupitelstvo obce a může se jmenovat buď osadní, nebo místní výbor a je určen pro hájení zájmů určité části obce, lakovicky řečeno.

Komise obce nemusíme nutně mít

Komise obce je zřizována dle uvážení, nikoliv tedy povinně ze zákona. Má poradní a iniciativní funkci a předkládá své náměty a stanoviska radě obce, případně starostovi obce. Může být i výkonným orgánem, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti.

Služba obci 24/7/365/4

Vše výše uvedené asi vesměs většina z nás zná, ale pokud byste chtěli více podrobností, od toho je tu naše Příručka pro zastupitele, na níž se můžete podívat po načtení QR kódu níže uvedeného. A v ní se dozvíte spoustu dalších podrobností. A pokud byste něco nenašli, od toho jsme tu my a můžete nám psát a volat nebo se na nás přijet podívat.

Tak ať se ta vaše práce 24 hodin denně, 7 dnů v týdnu, 365 dní v roce, po dobu minimálně 4 let daří!

Mgr. Alena Klimt, DiS.
Legislativní a právní sekce

Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2022

Z Právní konference

Již VIII. ročník Právní konference Svazu měst a obcí ČR se konal 15.–17. února 2023, kde jinde než v oblíbeném Kongres hotelu Jezerka na Seči. V letošním roce ji navštívil rekordní počet návštěvníků, kteří se opět mohli těšit z velmi zajímavého programu zaměřeného na problémy, se kterými se obce a města často potýkají. Konference letos hostila také dva ministry, se kterými mohli účastníci konference živě diskutovat – ministra pro místní rozvoj Ivana Bartoše a ministra vnitra Víta Rakušana.

Korupční jednání zastupitelů

Se svým, dá se říci, již tradičním příspěvkem na téma korupčního jednání zastupitelů zahájil Právní konferenci Martin Richter, advokát ze společnosti Richter & Léko advokáti. Představil aktuální trendy v po-

stihování korupce, které je vhodné mít na zřeteli při běžném chodu územní samosprávy. Dotkl se také tématu, nakolik je problematické z hlediska úplatkářských trestných činů souběžné poskytování služeb zaměstnancem územní samosprávy soukromému sektoru.

Oficiální zahájení

Při oficiálním zahájení konference nejprve všechny uvítal místopředseda Svazu Pavel Drahovzal, který rovněž představil řečníky a poděkoval partnerům konference. Slova se poté ujal místopředseda Svazu Miroslav Žbánek se svou zdravicí. Vyjádřil víru ve zlepšení legislativního procesu tak, aby se jej účastnila všechna dotčená připomínko-

vá místa a byl využíván standardní proces.

Dále již k řečnickému pultu předstoupil Ivan Bartoš, ministr pro místní rozvoj, a poděkoval za pozvání. Zmínil práci MMR na dostupném bydlení a promluvil o tom, že budou spouštět program pro obce na budování dostupného bydlení. V rámci resortu se chtějí zaměřit

i na metodickou činnost vůči obcím. Zaměřují se i na projektovou přípravu obcí a její dotační podporu. Zmínil přípravu zákona o podpoře v bydlení a krátce hovořil i k síti stavebních úřadů a pomalému nástupu na nový výkonnostní model.

Martin Netolický, hejman Pardubického kraje, podrobil kritice dosa-

vadní návrhy na změnu modelu veřejné správy, jenž je mj. i nákladově náročný. Zmínil, že je třeba řešit i znění správního řádu, jenž by potřeboval změnu. Vyzval k respektování vedoucí úlohy Ministerstva vnitra dle kompetenčního zákona, kterou je koordinace ve veřejné správě. Zmínil návrhy na oddělení státní správy lesů od společné veřejné správy a další změny v legislativě, kterým je zapotřebí se věnovat, jako např. otázku odměňování v oblasti zástupců územních samospráv.

V závěru úvodního bloku přednesl svou prezentaci Michal Frankl, ředitel jedné z divizí a člen představenstva společnosti CETIN. Zabýval se legislativními otázkami v oblasti výstavby vysokorychlostního internetu v nových lokalitách. Nastínil praktická doporučení, jak postupovat při koordinaci výstavby sítí s dalšími infrastrukturními stavbami ve městech a obcích.

Nové stavební právo 2023

Po diskusi a krátké přestávce se slova znovu ujal ministr Bartoš a zmínil věcnou novelu stavebního zákona, který byl dalším významným tématem konference. Informoval o rozšíření výčtu staveb, jež nebudou vyžadovat posouzení stavebním úřadem, hovořil o novém institutu jednotného environmentálního stanoviska, připravované digitalizaci stavebního řízení, která přispěje k urychlení procesu a jeho transparentnosti. Změna soustavy stavební správy byla projednána s dalšími partnery, jako je Ministerstvo dopravy či Ministerstvo průmyslu a obchodu (tzv. dopravní a energetický stavební úřad). Znovu bude zavedena politika územního rozvoje (PÚR), posíleny kompetence rady kraje a rady obce. Mezi úkoly územního plánování byl doplněn úkol uplatňovat požadavky na adaptaci sídel a uspořádání krajiny vyplývající ze změny klimatu a další zásadní změny. Dle indikativního harmono-

gramu věcné novely nového stavebního zákona je plánována účinnost zákona na 1. 7. 2023. MMR zřídilo v souvislosti s obdrženými podněty odborné veřejnosti k novému stavebnímu zákonu speciální pracovní skupiny. Dalším tématem ministra byl návrh nového zákona o vlastnictví a novela Lex OZE II, která zjednodušuje podmínky povolování a výstavby obnovitelných zdrojů energie. Cílem je usnadnit a zrychlit výstavbu menších OZE.

Jako další zástupce za MMR vystoupil Roman Vodný, ředitel odboru územního plánování, k tématu Jednotného standardu územně plánovací dokumentace. Zmínil, že standardizace územně plánovací dokumentace má za cíl zejména zajištění prezentace a sdílení závazných podkladů pro rozhodování v centrálním informačním systému. Dále rovněž lepší srozumitelnost, kontrolovatelnost a koordinaci územně plánovací dokumentace nejen pro úřady, ale také pro samosprávy, občany nebo investory. Věcné řešení konkrétní územně plánovací dokumentace je i nadále především věcí samosprávy.

Advokát společnosti KVB Jan Brož představil svou prezentaci s názvem „Jak moc nové bude nakonec nové stavební právo perspektivou obcí?“ Jak již z názvu příspěvku vyplývá, zabýval se zejména klady a zápory nového stavebního zákona ve směru k obcím.

Posledním vystupujícím bloku byl Aleš Mácha za Ministerstvo pro místní rozvoj. Věnoval se problematice správy na úseku veřejného stavebního práva – shrnul vývoj navrhovaných modelů státní správy. Vyzdvihl důležitost odkládací novely nového stavebního zákona v tom smyslu, že do 1. 7. 2024 se nebude na úrovni obcí nic měnit. Poznamenal, že je důležité nastavit výkon jednotlivých stavebních úřadů. Změna institucionální struktury cílí i na zachování většiny stavebních úřadů na obcích a zrušení státní stavební správy s výjimkou specializovaného a odvolacího stavebního úřadu. MMR by mělo fungovat jako ústřední správní úřad ve věcech územního plánování a stavebního řádu.

Veřejná prostranství a komunikace – jak to vidí obecní a krajské úřady?

Další téma uvedl Michal Bouška, advokát ze společnosti KVB. Specifikoval pojem „veřejné prostranství“ v zákoně. Ke vzniku veřejného prostranství není potřeba žádný právní akt – vzniká užíváním a obvykle je definováno volným přístupem. Za veřejná prostranství můžeme považovat veřejnou infrastrukturu (pozemní komunikace), přípojky pod veřejným prostranstvím a další veřejné statky (např. lesy). Existují i případy, kdy se veřejná prostranství nachází na soukromém pozemku a jejich vlastníci jejich užívání musí strpět, nikoli však bez náhrady. Tu je povinná zajistit obec – daný veřejný statek totiž slouží občanům dané obce a je zde existence přímého ekonomického přínosu.

O příkladech z praxe krajů potom hovořil David Švec z právního oddělení Pardubického kraje. Ten účastníkům konference připomněl rozdělení pozemních komunikací na dálnice, silnice, místní komunikace a účelové komunikace a jejich vlastníky. Jako znaky veřejných prostranství a účelových komunikací uvedl znatelnost v terénu, dopravní význam, věnování široké veřejnosti a nezbytně nutnou komunikační potřebu.

Lubomír Šembera, zástupce společnosti VDT technology, se ve svém příspěvku zabýval tématem formování inteligentní a udržitelné městské mobility. Seznámil posluchače s některými produkty společnosti, jako jsou např. inteligentní monitorovací systémy či digitální simulace predikcí.

Poslední příspěvek v tomto bloku byl zaměřen na odstraňování vraků z pozemních komunikací. Vystoupil s ním Petr Malíšek z advokátní kanceláře KVB a vysvětlil posluchačům, v jakém případě je vozidlo možné považovat za vrak, a prezentoval postup, jak z pozice obce či vlastníka pozemní komunikace takový vrak odstranit.

S dalším příspěvkem vystoupil Josef Švajgl, starosta obce Drmoul. Hovořil o praktickém příkladu své obce, která má rostoucí tendenci co se počtu obyvatel týče, avšak mají omezené podmínky. Uvedl postupy, jak probíhá povolování nové výstavby na území obce, v rámci kterého probíhají pracovní jednání zastupitelů i komunikace s občany a dochází k zaujetí dvou stanovisek – samosprávy a v rámci správního řízení. Co se správního řízení týče, pro malou obec se jedná o personálně i časově náročný proces, který se často neobejde bez odborné právní pomoci.

Připravované změny v činnosti ÚSC

Úvodní slovo tohoto bloku pronesl ministr vnitra Vít Rakušan. Zaměřil se na problematiku voleb. Zdůraznil, že požadavek na změnu volební legislativy je tu dlouho. Vyplývá z hodnocení mezinárodních organizací, jako je OECD. Ministr poděkoval obcím a krajům za zvládnutí uprchlické krize a věnoval se Lex Ukrajině V, resp. KACPU, omezení nouzového ubytování, změnám v dávkách (výše navázána na životní a existenční minimum, příjmový a majetkový test), statusu dočasné ochrany a adaptaci a integraci. Neméně důležitým tématem

byla otázka České pošty, která v roce 2022 byla ve ztrátě 1,5 mld. Došlo ke změnám ve vedení. Pracuje se na dalším rozvoji služeb. Vít Rakušan hovořil o tom, že existuje plán rušení poboček ve velkých městech, vesnických poboček se to nebude týkat. Mělo by zůstat přibližně 2800 poboček.

Dalším řečníkem byl David Sláma, ředitel odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV, který promluvil o společenství obcí, zásadních změnách ve vzdělávání úředníků ÚSC, příspěvku na výkon státní správy

vy, přesunu kompetencí v přenesené působnosti mezi obcemi I. a II. typu nebo vzdělávacích programech pro úředníky ÚSC a zastupitele.

Se svými příspěvky dále vystoupil Adam Furek. První zaměřil na společenství obcí jakožto kvalifikovaný dobrovolný svazek obcí pro řešení určitých specifických úkolů, dále rozebral změny v odměňování, zejména automatickou valorizaci, možnosti „operativního“ rozhodování v případě mimořádných situací. Věnoval se také zvýšení majetkových limitů pro povinné rozhodnutí zastupitelstva, úpravy vedení obce a době tzv. volebního mezidobí. Ve druhé prezentaci hovořil o svobodném přístupu k informacím a změnách, které přinesla novelizace zákona platná od 1. 1. 2023.

V neposlední řadě se účastníci prostřednictvím Petra Vokáče věnovali ohlédnu-

tí za komunálními volbami 2018 a 2022. Zvláštní pozornost byla věnována přehledu nedostatků stávajícího volebního systému a zamyšlení nad možnostmi jejich řešení, vč. aktuální novely obsažené v senátním tisku č. 270.

Odpovědné zadávání veřejných zakázek

Vrchní ředitelka sekce bydlení výstavby a veřejného investování Ministerstva pro místní rozvoj ČR Leona Gergelová Šteigrová zahájila další téma týkající se odpovědného zadávání veřejných zakázek. Informovala o nových příležitostech v této oblasti a uvedla některé praktické příklady. Na ministerstvu aktuálně probíhá příprava „Strategie veřejného zadávání“, která bude obsahovat jasnou vizi pro efektivní veřejné nákupy, cíle a priority, a zmínila i některé obrysy připravovaného Akčního plánu udržitelného nakupování.

S příklady dobré praxe v odpovědném zadávání vystoupil advokát KVB Tomáš Hrstka. Nejprve se věnoval rozhodova-

cí praxi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, následně pak zásadám odpovědného zadávání, nad kterými je třeba začít uvažovat již ve fázi tvorby zadání. Důraz je kladen zejména na ekologické materiály a k přírodě šetrná řešení, energetickou úspornost a např. u staveb také přístupnost osobám se zdravotním postižením. V závěru pak zmínil některé příklady veřejného zadávání z praxe.

O zkušenosti s pilotním projektem výstavby dostupného bydlení se ve svém příspěvku podělili Alena Švejnová a David Borges ze společnosti Člověk v tísni. Daný projekt byl uvažován v minulém roce ve městě Pečky, bohužel však k jeho realizaci zejména z důvodu příliš vysoké kon-

cové ceny nakonec nedošlo. I přesto však projekt přinesl mnoho zajímavých poznatků a zkušeností, ze kterých je možné v budoucnu při výstavbě nejen sociálního bydlení čerpat.

Posledním vystupujícím tohoto bloku byl David Bohadlo, advokát KVB, který informoval o přípravě vzorové smlouvy o dílo na stavební práce, která probíhá ve spolupráci Svazu měst a obcí se Svazem podnikatelů ve stavebnictví. Zmíněná smlouva bude doporučována členům obou organizací s úmyslem poskytnout oběma stranám (obcím i stavebním podnikatelům) větší míru jistoty, předvídatelnosti a transparentnosti při určování smluvních podmínek i samotné výstavbě.

Komunitní energetika

První páteční část konference byla věnovaná komunitní energetice. Lukáš Černík, projektový manažer MAS, se věnoval tématu Komunitní energetika jako začátek nové cesty. Hovořil o tom, že komunitní energetika není pouze o výrobě a sdílení elektrické energie, ale o energiích jako celku. Vymezil, jakou zvolit cestu ke komunitní energetice, jaké jsou možné zdroje financování a v neposlední řadě formy společenství a příklady dobré praxe.

kteřá má podpořit komunitní energetiku, lokální výrobu a sdílení energie.

Petr Gaman ze spol. Prague Advanced Technology and Research Innovation Center zaměřil pozornost na novou komunitní energetiku z pohledu subjektu nabízející komerční služby.

Milan Vich, energetický manažer Pardubického kraje, prezentoval, jak se připravuje energetická koncepce v Pardubickém kraji. Zmínil důležitost řízení spotřeb energií. Energie je stále strategičtější a v poslední době se dokonce stala i zbraní v prosazování mocenských cílů. Energetický management byl, je a hlavně bude velmi důležitou činností každého uživatele energie a je základem pro hledání nových zdrojů energie, hlavně obnovitelných. Zdůraznil, že je třeba vedle toho pracovat s novými technologiemi a modely, které zvýší energetickou bezpečnost a nezávislost sídel, lokalit i celého státu. Součtem všech těchto aktivit se pak sníží historická závislost na cizích zdrojích.

O právních aspektech komunitní energetiky pohovořil Robin Mlynář, advokát KVB advokátní kanceláře. Zabýval se dopady nově účinné novely energetického zákona, která zvyšuje hranici výkonu výroby elektřiny, pro kterou se vyžaduje licence na výrobu elektřiny z 10 kW na 50 kW. V souvislosti s touto novelou byl novelizován také stavební zákon, aby se usnadnilo rozhodování stavebním úřadům a zjednotily se povolená procesy o umístění stavby pro výrobu z obnovitelných zdrojů s instalovaným výkonem do 50 kW. V tomto ohledu se příspěvek letmo dotknul rozdílů mezi FVE jako samostatnou stavbou a FVE jako součástí stavby. V poslední části nastínil obsah projednávané novely energetického zákona z dílny MPO,

Daň z nemovitostí v ČR a zahraničí – významný příjem obce?

Romana Provažníková z Univerzity Pardubice se zaměřila na postavení této daně v rámci daňového mixu a v rámci mezinárodního srovnání. Daň z nemovitých věcí se odvádí za pozemky, stavby a jednotky té obci, na jejímž katastrálním území se nachází. Výtěžek daně plyne ze 100 % do rozpočtu obce. Obcím a městům se nabízí navýšit výnos daně prostřednictvím třech typů koeficientů. Podíl daně z nemovitých věcí v ČR na celkových daňových příjmech státu dosahuje pouze 1,2 %. Výnos se pohybuje ve výši 11 mld. Kč.

Další příspěvek představil Lukáš Rothanzl, advokát KVB advokátní kanceláře. Věnoval se aplikačním nejasnostem a výkladovým problémům zákona. Zvláště se zaměřil na pojem jednotlivá část obce.

Posledním prezentujícím byl Jakub Joklík z Ministerstva vnitra, který hovořil o dozorové praxi

MV k OZV o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí. Věnoval se druhům koeficientů a podmínkám jejich zavedení. Shrnl postoj a metodiku MV k termínu jednotlivá část obce. Na závěr uvedl doporučení pro obce při tvorbě OZV.

Operační program Životní prostředí vypsal nové dotace pro samosprávy

Operační program Životní prostředí (OP ŽP) je jedním z nejdůležitějších dotačních programů v oblasti ochrany životního prostředí. V aktuálním, třetím programovém období v letech 2021–2027 poskytuje České republice z fondů Evropské unie (Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti) zhruba 61 miliard korun. V lednu a únoru 2023 zahájil OP ŽP příjem žádostí hned do několika výzev relevantních pro samosprávy.

32. výzva – Veřejná zeleň a eliminace odvodňovacích zařízení v krajině

Tato výzva je určena pro projekty revitalizace sídelní zeleně prostřednictvím zachování, obnovy či zvyšování počtu a rozlohy ploch (a prvků) zeleně ve veřejném prostoru. Výzva také cílí na aktivity vedoucí k omezení negativní funkce odvodňovacího systému anebo prvků povrchového odvodnění.

Termín příjmu žádostí v této výzvě je do 20. září 2023.

Alokace je ve výši 200 mil. Kč, z toho alokace pro aktivitu 1.3.1.4 je stanovena ve výši 100 mil. Kč a pro aktivitu 1.3.1.5 je stanovena ve výši 100 mil. Kč.

34. výzva – Průzkum kontaminace životního prostředí

Výzva se zaměřuje na projekty průzkumu kontaminace životního prostředí a jeho jednotlivých složek, tj. podzemních či povrchových vod, sedimentů, horninového prostředí či půdního vzduchu. Součástí

projektů je zpracování analýz rizik kontaminovaných nebo potenciálně kontaminovaných lokalit, a to včetně návrhu efektivního řešení.

Termín příjmu žádostí v této výzvě je do 31. května 2023.

Alokace je ve výši 150 mil. Kč.

36. výzva - Zachytávání srážkových a šedých vod a jejich další využití

Výzva je určena projektům, které se zabývají vybudováním technologií pro akumu-

laci, úpravu a rozvod srážkových vod či šedých vod ve veřejných budovách za účelem jejich dalšího relevantního využití.

Termín příjmu žádostí v této výzvě je do 31. října 2023.

Alokace je ve výši 200 mil. Kč.

40. výzva - Veřejné budovy v pasivním standardu

Cílem výzvy je podpora výstavby veřejných budov v pasivním energetickém standardu nebo tzv. plusových budov, které vyrobí více energie, než samy spotřebují.

Výzva je určena pouze pro projekty ze 163. výzvy OP ŽP 2014–2020, které byly schváleny řídicím orgánem k fázování.

Termín příjmu žádostí v této výzvě je do 15. června 2023.

Alokace je ve výši 800 mil. Kč.

*Mgr. Pavlína Toporská
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

Zásada „významně nepoškozovat“ životní prostředí (DNSH) v projektech IROP 2021–2027

Patrně jste si již všimli, že při realizaci projektů, které jsou spolufinancovány z fondů EU v letech 2021–2027, je potřeba splnit požadavky, které určuje tzv. zásada významně nepoškozovat (životní prostředí). Tato zásada „významně nepoškozovat“ vyplývá z čl. 17 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 („nařízení o taxonomii“).

Nejde o žádnou novinku posledních dní, i přesto ale považujeme za nutné seznámit vás s ní. A to z důvodu, že se dotkne všech žadatelů o spolufinancování projektů z evropských zdrojů.

V nařízení je stanoven klasifikační systém a ekologicky udržitelné ekonomické činnosti, které jsou důležité pro naplňování známé Zelené dohody pro Evropu (Green Deal). Podle zásady DNSH by neměly být z EU prostředků podporovány činnosti, které by významně poškozovaly jakýkoli z šesti stanovených environmentálních cílů:

- zmírňování změny klimatu,
- adaptace na změnu klimatu,

- udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů,
- oběhové hospodářství včetně předcházení vzniku odpadů a recyklace,
- prevence a omezování znečištění,
- ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémů.

Řídicí orgán IROP (Ministerstvo pro místní rozvoj) proto připravil pro žadatele o dotace IROP materiál s požadavky na dodržení zásady DNSH. Tyto požadavky lze nalézt v dokumentaci výzev, konkrétně ve Specifických pravidlech pro žadatele a příjemce a Osno- vě studie proveditelnosti/podkladech pro hodnocení.

Žadatel o podporu by měl v příslušné kapitole studie proveditelnosti/podkladech pro hodnocení na základě osnovy uvedené v těchto dokumentech a podle charakteru projektu popsat vliv předkládaného projektu na klima (zmírňování změny klimatu, přizpůsobování se změně klimatu), udržitelné využívání a ochranu vodních zdrojů, opatření týkající se předcházení vzniku odpadů a recyklace, opatření týkající se prevence a omezování znečištění ovzduší, vody nebo krajiny, opatření na ochranu a obnovu biologické rozmanitosti a ekosystémů. V některých výzvách je požadováno zpracování samostatné dokumentace k prověřování z hlediska klimatického do-

padu; v těchto případech výzva obsahuje jako přílohu doplňující pokyny ke zpracování této dokumentace.

Nakládání s odpady v projektech IROP 2021–2027 v kontextu zásad „významně nepoškozovat“ (DNSH)

V lednu 2023 přišel řídicí orgán IROP (Ministerstvo pro místní rozvoj) s detaily a vysvětlením k nakládání s odpady, které žadatele, nejen starosty a městské úředníky, o spolufinancování trápí v současné době asi nejvíce. Jak bylo uvedeno výše, žadatel o projekt musí popsat v dokumentaci projektu jeho vliv na životní prostředí.

Cílem všech projektů by mělo být předcházení vzniku odpadů, resp. připravenost ke znovuvyužití nebo recyklaci odpadů. Ne z každého projektu, už kvůli jeho povaze, je možné, aby šlo vzniku odpadu předejít, v takové situaci musí dojít k jeho přípravě na opětovné použití, recyklaci nebo k jiným druhům materiálového využití, a to minimálně ze 70 % stavebního a demoličního odpadu, který není klasifikovaný jako nebezpečný.

Odpad, který při realizaci projektu vznikne, by měl být připraven k opakovanému využití, recyklaci nebo jiným druhům materiálového využití, případně zlikvidován v souladu s hierarchií nakládání s odpady a Protokolem EU o nakládání se stavebními a demoličními odpady. Rovněž by měly být v projektu využity ty nejlepší techniky, které umožní nakládání s odpadem tím nejlepším možným způsobem.

Tato výše uvedená podmínka platí pro všechny stavební práce – pro novou výstavbu i renovace či jiné stavební práce.

Podmínku je zároveň povinné splnit u každého projektu.

Podmínka ovšem platí pouze pro relevantní, v podmínce DNSH vymezený stavební odpad a materiál, není potřeba ji vztahovat na ostatní skupiny odpadů a materiálů, které toto nařízení neřeší.

Pro plnění podmínky DNSH není nutné splnit definici odpadu dle zákona ČR o odpadech, protože u podmínky DNSH se započítávají i další odpovídající materiály, které jsou ihned využity na staveništi a které se formálně nestanou odpadem dle českého zákona.

I přesto je ovšem doporučujeme, aby realizátor opatření, který demoliční materiál znovu využívá v rámci své činnosti, měl povolení k nakládání s odpadem.

V projektech IROP 2021–2027 můžete toto chápat jako skutečnost, kdy musíte jakožto žadatel o podporu popsat ve studii prove-

ditelnosti/podkladech pro hodnocení plán (dále „plán přípravy“), podle kterého budete nejméně 70 % stavebních a demoličních materiálů či odpadů neklasifikovaných jako nebezpečné (s výjimkou v případě se vyskytujících materiálů uvedených v kategorii 17 05 04 na evropském seznamu odpadů stanoveném rozhodnutím Komise 2000/532/ES) vzniklých na staveništi připravovat na jeho další využití, recyklaci nebo jiným druhům materiálového využití, včetně zásypů, při nichž jsou jiné materiály nahrazeny odpadem.

Plánem přípravy může být například:

- určení odhadovaného množství jednotlivých kategorií odpadu vzniklého na stavbě a připravovaného k opětovnému použití a popis způsobů přípravy/předání a návazných druhů opětovného použití
- prohlášení o splnění podmínky, kdy dojde k zajištění předání příslušného množství odpadu k opětovnému použití ve výběrovém řízení na zhotovitele stavby
- prohlášení s popisem, jakým způsobem zajistíte předání odpadu k opětovnému použití do konkrétního zařízení určeného pro nakládání s danou kategorií odpadu apod.

Při realizaci projektu

Splnění podmínek DNSH můžete k datu ukončení realizace projektu prokázat například:

- závěrečnou zprávou odborného technického dozoru, kdy dostačuje forma čestného prohlášení
- kopií smlouvy o zajištění předání pro-

dukovaných stavebních a demoličních odpadů do zařízení určeného pro nakládání s daným druhem a kategorií odpadu dle § 15 odst. 2 písm. c) zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech

Realizujete projekt ještě před podáním žádosti o podporu?

I na tuto situaci ŘO IROP myslí. Pokud jste již započali realizaci stavby a o finanční podporu z EU fondů žádáte až dodatečně, může pro vás být problém splnění podmínky na nakládání s odpady z důvodu, že stavební a demoliční odpad byl již zlikvidován. V tomto případě je nutné stavební odpad dočasně uložený na skládce, která recyklaci neprovádí, ani nepoužívá odpad k jiným druhům materiálového využití, včetně zásypů, vyzvednout (stejně množství a stejné kategorie odpadu) a předat jej na základě protokolu o předání a převzetí provozovateli zařízení, které zajistí recyklaci nebo jiné druhy materiálového využití.

Pokud vám i nadále není zcela jasné, jak s nakládáním s odpady v rámci IROP 2021–2027 naložit, zkontaktujte zástupce řídicího orgánu, kteří jsou připraveni na všechny vaše dotazy odpovědět. Neváhejte se obrátit také na Kancelář Svazu. Za Svaz měst a obcí se budeme i nadále snažit pravidelně přinášet další informace k tomuto nařízení tak, aby pro vás bylo srozumitelné.

*Mgr. Pavlína Toporská
s využitím informací ŘO IROP
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

Pavel Branda vystoupil na shromáždění Euronest

Pavel Branda vystoupil jako zástupce Evropského výboru regionů s projevem před parlamentním shromážděním Euronest, které se konalo 20. února 2023 v Moldavském Kišiněvě.

Euronest je parlamentní shromáždění, ve kterém v rámci tzv. Východního partnerství zasedají společně poslanci Evropského parlamentu a národních parlamentů Ukrajiny, Moldavska, Gruzie, Arménie a Ázerbajdžánu.

Pavel Branda, místostarosta Rádla a předseda Komise pro zahraniční spolupráci Svazu, ve svém projevu před poslanci uvedl, že „vývoj na východní hranici EU dramaticky proměnil geopolitické a hospodářské podmínky, což vyžaduje transformaci Východního partnerství. Nicméně Východní partnerství by mělo zůstat i nadále hlavním institucionálním rámcem pro spolupráci EU a s partnerskými zeměmi Východní Evropy.“ Popsal stávající rámec jako nepostradatelný obzvláště v této obtížné době, nicméně vyzval k jeho „reorganizaci, tak aby bylo schopno podporovat přístupové procesy Ukrajiny a Moldavska a rovněž evropské aspirace Gruzie, ale zároveň zůstalo relevantním pro všechny jeho účastníky.“

Evropský výbor regionů a především CORLEAP (Konference místních a regionálních orgánů Východního partnerství), jehož je Branda členem, se plánuje ještě více angažovat v propojování obcí, měst a regionů EU a zemí Východního partnerství skrze vzájemná partnerství, výměnu zkušeností a people-to-people projekty.

V listopadu minulého roku se v rámci České republiky představení na pozvání Pavla Brandy v Liberci uskutečnilo výroční zasedání CORLEAP, které bylo doplněno o celodenní konferenci na téma odolná samospráva a veřejná správa, kterou organizoval Svaz

měst a obcí s podporou České rozvojové agentury. Díky spolupráci Výboru regionů, SMO ČR, Libereckého kraje, Evropské komise a MZV ČR se podařilo přivést do Liberce početné delegace starostů z Ukrajiny, Moldavska a Gruzie, kterým byla mimo jiné během studijních cest prezentována meziobecní spolupráce českých obcí (Smržovka) či téma krizového řízení (Hrádek nad Nisou).

Rozvoj spolupráce bude předmětem jak dalšího zasedání předsednictva CORLEAPu, které se uskuteční 16. března v Bruselu, tak i výročního zasedání CORLEAPu plánovaného na 7. září 2023 v gruzínském Batumi. Svaz se spolupráci se svými partnerskými asociacemi z těchto zemí dlouhodobě věnuje. Realizována byla v minulosti řada projektů. V současné době se např. zapojuje do projektu CEMRu „Mosty důvěry 2.0: Obnova Ukrajiny prostřednictvím partnerství s obcemi EU“.

*Mgr. Monika Štěpánová
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

Jak proběhly komunální volby v Berlíně?

Svaz má své zastoupení v Kongresu místních a regionálních samospráv Rady Evropy (Kongres RE) ve Štrasburku, která spojuje 46 zemí Evropy. Kromě toho tato instituce zahrnuje šest pozorovatelských zemí: Vatikán, Kanadu, USA, Mexiko, Japonsko a Izrael. Jeden z principů dodržování demokracie v jednotlivých členských zemích je i sledování průběhu voleb.

V únoru proběhla monitorovací mise krajských a okresních voleb v Berlíně, které se zúčastnila také členka delegace ČR v Kongresu Rady Evropy Jana Fischerová, zastupitelka Havlíčkova Brodu a členka svazové Komise pro zahraniční spolupráci. Jednalo se o opakované volby z 26. září 2021, kdy došlo k mnoha nesrovnalostem a Berlínský ústavní soud rozhodl tyto volby zopakovat. Opakované volby, které probíhaly 12. února 2023, se zúčastnila delegace 14 pozorova-

telů z 12 zemí RE. Delegace navštívila více než 80 volebních místností od jejich otevření až do uzavření, včetně počítání volebních lístků a celkového vyhodnocení. Kongres RE historicky úplně poprvé pozoroval jakékoliv volby v Německu. Tentokrát tyto opakované volby proběhly v klidu, bez větších nesrovnalostí, a znamenají tak důležitý

krok k zajištění důvěry občanů v samotné berlínské volby.

Monitorovací mise podala následující doporučení:

- hlasovací schránky by měly být transparentně zapečetěny, nejenom zamčeny
- měly by být lépe distribuovány volební materiály, vše musí zabezpečit předvolební volební komise, někteří z nich si materiály museli vzít přes noc domů
- doporučení se týkalo i transparentnosti financování kampaně a voleb

Návrh monitorovací zprávy o průběhu voleb bude předložen a projednán na příštím plenárním zasedání Kongresu RE ve Štrasburku v březnu 2023, kterého se zúčastní také delegace zástupců měst, obcí a krajů z České republiky.

*Jana Fischerová
zastupitelka města Havlíčkův Brod*

Starosta funguje jako taková vrba pro všechny občany

Nejsem žádný velký spisovatel a vypravěč, ale nápad Kanceláře Svazu napsat skutečné příběhy o starostech mě zaujal, a tak zkusím i já něčím malým přispět. Jak už to tak bývá, nevím kde začít, jelikož těch situací a témat za mého starostování bylo mnoho. Příběhy veselé i smutné, které k nám starostům patří a je jen na nás, jak je uchopíme.

Než jsem byl zvolen starostou, působil jsem na obci jako zastupitel a člen různých komisí. V obci Vinařice (Mladá Boleslav) jsem se narodil a doufám, že zde i umřu. Jako ročník 1975 jsem zažil řadu historických změn, které měly na můj život velký vliv. Ať už se jednalo o listopadovou sametovou revoluci, privatizaci či restituce. To vše se mě osobně nějakým způsobem dotklo a ovlivnilo. Kvůli navrá-

telku, která končila mateřskou. Manželka souhlasila, ale jen když nenajde jinou práci. Práce se našla a my opět hledali starostu. Nakonec jsme se domluvili, že starostou bude zastupitel, který získá ve volbách nejvíce hlasů. Co čert nechtěl, dostal jsem skoro 90 % hlasů a stal se ve svých 33 letech neuvolněným starostou.

První měsíce byly nejhorší, hlavně skloubit zaměstnání s prací starosty. Jak jsem poznal později a poznávám to dodnes, tak nejhorší je nedostatek času. Člověk ho musí stále ukrajoval ze svého osobního života, který tím hlavně ze začátku trochu trpěl. Jako starosta se snažím každého vyslechnout a pomoci, jak jen to jde, pokud mám tu moc. Starosta funguje jako taková vrba pro všechny občany, jako soudce, který nesoudí, ale snaží se pomáhat.

Mnohdy musí být i jako všeučel, který vše zařídí a opraví.

Nenapadlo by mě, že budu hrát ve filmu a ještě poleťm do Číny

Když jsem se stal starostou obce, ani ve snu by mě nenapadlo, že se ze mě stane „filmová hvězda“ a že budu hrát ve filmu. Jen pár dříve narozených občanů si

pamatuje, že naše obec jako první v roce 1956 uzavřela družbu s čínským zemědělským družstvem, tzv. Družbu ČESKO-ČÍNSKÉHO PŘÁTELSTVÍ. Po revoluci si šel každý svou cestou a na družbu se zapomnělo, žila jen ve vzpomínkách zdejších lidí. V roce 2013 se v obci nenadále objevil režisér Saša Dlouhý, který chtěl do filmu o této družbě natočit pár místních záběrů.

Po dohodě s občany jsem souhlasil a začalo se točit. Jednou za mnou režisér přišel, že má pro mě nabídku a jestli bych prý s ním neletěl do Číny do provincie Che-pej a nenatočil i tam pár filmových záběrů. Tušíte správně, taková nabídka se neodmítá, a tak já a kronikář obce jsme se ocitli na letišti Václava Havla a čekali na odlet do Hel-sinek a poté do Pekingu.

Až na letišti na mě padla taková malá úzkost, letěl jsem poprvé v životě, a ještě takhle daleko. To, co se dělo po cestě letadlem, na letištích i v samotném Pekingu by samo o sobě vydalo na jednu knihu. Taková spousta nezapomenutelných zážitků, jako třeba výlet do zakázaného města, návštěva čínských Benátek, českého pavilonu z Expa 2010 nebo návštěva českého pivovaru. Do toho různé politické návštěvy a schůzky s představiteli zdejší komunální politiky, při kterých se mnoho jedlo, a to opravdu všechno možné i nemožné, a také se zpívalo. Jedna slavná píseň v mém podání zazní i ve filmu, tak doufám, že v čínských hitparádách jsem stále hodně vysoko. Film se jmenoval Je nám spolu dobře. I toto někdy přináší úděl starosty.

Jiří Kohout

starosta obce Vinařice

cení baráčku původním majitelům jsem se musel odstěhovat až do jižních Čech a na nějakou dobu ztratil s rodnou obcí kontakt. Nicméně touha vrátit se byla silná. Moje manželka pocházející z Dobrovice navštěvovala jako já stejnou třídu na základní škole a já se do ní již v útlém věku zamiloval. Protože na lásku na dálku moc nevěřím, byla svatba a hned po svatbě stěhování do Dobrovice. Po narození našeho prvorozeného syna se nám povedlo koupit ve Vinařicích můj rodný byt a usadit se zde na trvalo. Tam také přišla po nějaké době nabídka na účast v místním zastupitelstvu. Po třech letech končil ve funkci starosta a před zastupiteli vyvstala otázka, kdo ho nahradí. Volba padla na moji ženu, také zastupi-

- Možnost členských obcí využití služeb až pětkrát ročně zdarma
- Více než 3000 aktuálních právních rad
- Využívá ji již více než 3000 obcí
- Každá členská obec Svazu má přístupy až pro 11 osob
- Automatické dokumenty – systém chytrých vzorů
- www.poradnaproobce.cz

Postavení jmenovaných zaměstnanců

Mezi představiteli obcí či jejich úřadů stále přetrvávají mnohé nejasnosti týkající se jmenování na vedoucí pracovní místo a dalšího obsahu pracovněprávního vztahu jmenovaného zaměstnance, a v neposlední řadě také dalšího postupu po odvolání či vzdání se funkce. V tomto článku se proto zaměřím právě na ty otázky, které často v praxi působí potíže, nebo kdy bývá postupováno chybně.

Níže podaný výklad platí v zásadě pro všechny jmenované zaměstnance – obecnou úpravu obsahuje zákoník práce. Tu pak v konkrétních případech spíše dále rozvíjejí, než podstatně modifikují, zvláštní předpisy. V prostředí obcí jde zejména o zákon o obcích, zákon o úřednících územních samosprávních celků a školský zákon, když orgány obce jmenují vedoucí příspěvkových organizací, vč. ředitelů škol, a vedoucí úředníky (vedoucí úředníky nižších organizačních útvarů, než jsou odbory, jmenuje tajemník).

Podstatné je mít na zřeteli, že jmenování je jedním ze způsobů vzniku pracovního poměru, vedle uzavření pracovní smlouvy, (ne pouze předpokladem pro uzavření pracovní smlouvy). To ovšem platí jen pro tzv. vnější jmenování. Zákoník práce ve svém textu opomíjí, že na vedoucí pracovní místo může být jmenován, a často bývá, i stávající zaměstnanec zaměstnavatele. V tomto případě žádný nový pracovní poměr nevzniká, ale stávající pracovní poměr se, opět již samotným jmenováním, mění (mění se především druh práce), a to „natrvalo“ – původní obsah pracovního poměru se po odvolání či vzdání se funkce neobnovuje.

V případě vnějšího jmenování je tedy chybou uzavírat v návaznosti na jmenování pracovní smlouvu. Pracovní smlouva je smlouva, kterou se zakládá pracovní poměr, ale v tomto případě pracovní poměr již vznikl jmenováním. Komentářová literatura uvádí, že v těchto případech bývá někdy uzavírána tzv. manažerská smlouva, která upravuje některé další podrobnosti pracovního poměru (po právní stránce jde o „nepojmenovanou“ pracovněprávní smlouvu). To je jistě jedna z variant, jak podrobnosti pracovního poměru upravit, ovšem využitelná není pro vedoucí příspěvkových organizací. Ve vztahu k nim často panuje mylná představa, že vůči nim plní úkoly zaměstnavatele zřizovatel, ale tak tomu není. Zřizovatel vedoucí příspěvkových

organizací pouze jmenuje a odvolává, a dále jim, v souladu se zvláštními ustanoveními zákoníku práce, stanovuje plat, popř. mzdu. Vedoucí příspěvkových organizací nejsou zaměstnanci obce, nýbrž zaměstnanci – a statutárními orgány – příspěvkových organizací. Jsou tedy vlastně sami sobě zaměstnavateli. Z důvodu střetu zájmů zástupce a zastoupeného ovšem sami se sebou žádnou pracovněprávní smlouvu uzavírat nemohou, (což nic nemění na tom, že např. sami sebe vysílají na pracovní cesty, rozvrhují si pracovní dobu, určují si čerpání dovolené atd.).

Další variantou, použitelnou obecně, pro vnější i vnitřní jmenování, je zahrnout podrobnější úpravu pracovního poměru (v případě vedoucího příspěvkové organizace odměňovaného mzdou může jít i o výměru dovolené) do samotného aktu jmenování. Zákon žádné náležitosti jmenování nepřepisuje, jmenování může být i ústní, zpravidla bývá ale písemné (někdy označované jako „jmenovací dekret“). V zásadě jde o jednostranné právní jednání adresované jmenovanému zaměstnanci – který jej ovšem musí, třeba i konkludentně, akceptovat. Obsahovat by mělo, obdobně jako pracovní smlouva, druh práce, den nástupu do práce (resp. den účinnosti jmenování) a místo výkonu práce, a není důvod, aby nemohlo obsahovat i další obsahované náležitosti upravené jinak v pracovních smlouvách.

Dále mohou být práva a povinnosti z pracovního poměru upravena ve vnitřních předpisech zaměstnavatele, např. v organizačním řádu obecního úřadu, a práva a povinnosti vedoucího příspěvkové organizace ve zřizovací listině.

V případě vnitřního jmenování zaměstnance, jehož pracovní poměr byl založen pracovní smlouvou, se v důsledku jmenování pracovní poměr mění, jak již bylo řečeno. Tyto změny budou vyplývat již ze samotného

jmenování, popř. z vnitřních předpisů (zejména druh práce a náplň práce), či ze zákona (právo zaměstnavatele zaměstnance z vedoucí pozice odvolat). Ve zbytku platí i nadále to, co bylo ujednáno v pracovní smlouvě.

Mgr. Viktor Kalabza

Bohaté zkušenosti získal při spolupráci na projektech Svazu, kde se věnoval právnímu poradenství obcím ve všech oblastech práva, které se dotýkají fungování místních samospráv, od nakládání s obecním majetkem až po správní řízení vedená v přenesené působnosti. V advokátní kanceláři se zaměřuje zejména na soukromé právo – sepsování a revizi smluvní dokumentace včetně přípravy smluv k veřejným zakázkám, vymáhání pohledávek, a dále na právo obchodních korporací. Klientům z řad měst a obcí poskytuje, s ohledem na svou dřívější praxi, též poradenství v oblastech práva na informace, zákona o obcích, pracovního práva, stavebního práva a dalších, ať již formou konzultací či rozsáhlejších odborných stanovisek. Zvláštní zálibou, a vzhledem k rychlému technologickému rozvoji i určitou výzvou, je pak pro něho právo duševního vlastnictví.

Viktor Kalabza se jako advokát řídí tím, že je důležité nejen dobře se orientovat v džungli právních předpisů, ale stejně tak důležité je zachovat si při tom nadhled a zdravý rozum.

Text pracovní smlouvy není třeba měnit jen proto, aby do ní byly promítnuty změny pracovního poměru, k nimž došlo jmenováním. Pracovní smlouva jmenováním již změněna byla. Po jmenování pracovní smlouvu měnit nicméně samozřejmě z jakýchkoliv důvodů možné je. Opět vyjma pracovní smlouvy vedoucího příspěvkové organizace, kdy neexistuje osoba, která by ji mohla za příspěvkovou organizaci změnit.

Pracovní poměr jmenovaného zaměstnance může skončit různými způsoby. V každém případě ale platí, že odvoláním nebo vzdáním se pracovního místa vedoucího zaměstnance pracovní poměr nekončí. Jak již bylo naznačeno, v praxi často stále panuje mylná představa, že po dobu výkonu jmenované funkce, se dosavadní pracovní poměr jaksi „suspendoval“ a jmenovaný zaměstnanec se po zániku funkce vrací na své předchozí pra-

covní místo. Tak tomu ale není. Jmenováním byl pracovní poměr změněn a po odvolání či vzdání se funkce zůstává bývalý vedoucí zaměstnanec stále zaměstnanec zaměstnavatele, ale nemá žádný sjednaný druh práce. Zaměstnavatel je pak povinen zaměstnanci navrhnout změnu jeho dalšího pracovního zařazení u zaměstnavatele na jinou práci odpovídající jeho zdravotnímu stavu a kvalifikaci. Pokud zaměstnavatel pro zaměstnance takovou práci nemá, nebo ji zaměstnanec odmítne, jde o překážku v práci na straně zaměstnavatele a současně platí, že je dán výpovědní důvod podle § 52 písm. c) zákoníku práce – hovoří se o tzv. fikci nadbytečnosti. V případě aplikace tohoto výpovědního důvodu pak zaměstnanci nenáleží odstupné (leďa by se vedoucí pracovní místo zcela rušilo). (Výše uvedené upravuje prakticky shodně se zákoníkem práce zákon o úřednících územních samosprávných celků.)

V souvislosti s právním postavením jmenovaných zaměstnanců vzniká celá řada otázek a nejasností, některé se specificky týkají ředitelů škol, jiné např. vztahu tajemníka a orgánů obce. Výše podaný výklad vzniku či změny pracovního poměru na základě jmenování a jeho dalšího pokračování po odvolání či vzdání se funkce však platí pro jmenované zaměstnanec obecně, v určitém zvláštním postavení jsou pak zaměstnanci, kteří jsou statutárním orgánem zaměstnavatele – v prostředí obcí půjde o vedoucí příspěvkových organizací. Při poskytování právních služeb se bohužel často setkávám s tím, že ani tato základní právní úprava nebývá správně chápána a aplikována, proto chci i formou tohoto článku přispět ke správné praxi.

*Mgr. Viktor Kalabza
advokát*

Vybrané dotazy

■ **Obec chce zavést pro zaměstnance obecního úřadu jako benefit indispoziční volno. Jak správně postupovat? Je možné vydat vnitřní směrnici? Co by měla taková směrnice obsahovat?**

Ano, tento benefit lze zavést vnitřním předpisem. Vydání vnitřního předpisu zakotvujícího podobná práva zaměstnancům obecního úřadu je v působnosti tajemníka, a není-li tato funkce zřizována, pak starosty, jakožto osoby plnící úkoly zaměstnavatele. Vydat jej ovšem může i rada obce – pokud rada obce vnitřní předpis o benefitech již vydala, neměl by být tajemníkem či starostou bez výslovného zmocnění upravován.

Náležitosti vnitřního předpisu upravuje zákoník práce. Vnitřní předpis je třeba vydat písemně, v souladu s právními předpisy. Obsah směrnice nesmí odporovat principu rovného zacházení se zaměstnanci. Zpravidla je vydáván na dobu určitou (nejméně na 1 rok), nesmí působit zpětně a musí být u zaměstnavatele řádně vyhlášen. Jako zaměstnavatel má obec povinnost seznámit s ním zaměstnance a zajistit jim k tomuto předpisu přístup.

Co se týká obsahu takového vnitřního předpisu, ten je obdobný jako u pracovního řádu. Vedle samotné formulace o tom, co je předmětem benefitu, v jakém rozsahu a komu na něj vzniká nárok, by ze směrnice mělo být patrné, kdo ji vydává, kdy, z jakého titulu, komu je určena, kdy vstupuje v účinnost a na jaké období. Nedílnou součástí je datace a podpis oprávněné osoby.

■ **Jak má starosta postupovat v případě, že zaměstnanec obecního úřadu od-**

mítne podepsat pracovní řád zaměstnanců obce?

Pracovní řád je zvláštním druhem vnitřního předpisu, který je pro zaměstnance i zaměstnavatele závazný. Vnitřní předpis obecně nabývá účinnosti dnem v něm uvedeným, popřípadě dnem vyhlášení u zaměstnavatele. Zaměstnanci musí být s pracovním řádem prokazatelně seznámeni, není však nutné, aby byl pracovní řád zaměstnancem podepsán. Porušení pracovního řádu, popřípadě odmítnutí jeho dodržování, zakládá právo zaměstnavatele ukončit pracovní poměr se zaměstnancem. Dle judikatury Nejvyššího soudu (rozhodnutí sp. zn. 21 Cdo 971/2000) je totiž obsahem porušení pracovní kázně porušení povinností, které stanoví právní předpisy, pracovní řád, pracovní smlouva či pokyn nadřízeného vedoucího zaměstnance. Odmítnutí podepsání pracovního řádu zaměstnancem dle našeho názoru nepředstavuje zvláštní porušení jeho povinností, zejména s ohledem na dikci zákona, která říká, že zaměstnavatel s pracovním řádem zaměstnance seznámí. Jestliže zaměstnanec odmítne podepsat, je vhodné o tom udělat záznam za přítomnosti svědka, který potvrdí, že zaměstnanec byl seznámen, ale podepsat odmítl.

■ **Kdo stanovuje počet zaměstnanců obecního úřadu a jeho případné zvýšení či snížení?**

Stanovení celkového počtu zaměstnanců obecního úřadu (a v organizačních složkách obce) je v obcích, kde je volena rada, vyhrazenou pravomocí rady. V obcích, kde rada

volena není, jde o vyhrazenou pravomoc zastupitelstva. Do celkového počtu zaměstnanců se počítají zaměstnanci nejen v pracovním poměru, ale i zaměstnanci pracující na základě dohod o provedení práce či dohod o pracovní činnosti.

■ **Je v kompetenci rady obce schvalovat mimořádné odměny zaměstnancům obce?**

Mimořádnou odměnu, tedy odměnu v souvislosti se splněním mimořádného nebo zvlášť významného pracovního úkolu, může v obcích, kde není zřízena funkce tajemníka, zaměstnanci obce schválit starosta, neboť vůči zaměstnancům obce plní úkoly zaměstnavatele. V obcích, kde je zřízena funkce tajemníka, v případě zaměstnanců zařazených do obecního úřadu připadá tato pravomoc tajemníkovi (u ostatních, v obecním úřadu nezařazených, starostovi).

Rada obce jakožto kolektivní orgán složený z volených zástupců s určitými pravomocemi vůči obecnímu úřadu může zřejmě uložit usnesením starostovi, popř. prostřednictvím starosty tajemníkovi, úkol, aby rozdělil mezi zaměstnance určitý objem finančních prostředků, popř., bylo-li jí to svěřeno, aby rozpočtovým opatřením uvolnila více prostředků na platy, rozhodování o přiznání odměny v konkrétní výši konkrétnímu zaměstnanci by nicméně mělo příslušet spíše výše uvedeným osobám plnícím úkoly zaměstnavatele, které by také měly mít vyšší povědomí o pracovních výsledcích jednotlivých zaměstnanců.

*odpovědi na dotazy
zpracovala KVB advokátní kancelář*

Připomínkujeme

V únoru (k 24. 2.) jsme připomínkovali především:

Novela zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu

Předkládá Ministerstvo životního prostředí, za Svaz připomínkuje Alena Klimt

Novela zákona o ochraně zemědělského půdního fondu byla vložena do mezirezortního připomínkového řízení již podruhé, neboť v důsledku předchozího mezirezortního připomínkového řízení došlo k přepracování původního návrhu zejména ve směru řešení problematiky tzv. agrovoltaiky a zákazu vymezení půdy I. a II. třídy ochrany v územně plánovací dokumentaci jako plochy pro záměr pro obchod nebo skladování o rozsahu větším než 1 ha a její odejmutí ji pro tyto účely ze zemědělského půdního fondu. Svaz k návrhu uplatnil zásadní připomínky, jejichž společným vodítkem byla akcentace nutnosti větší ochrany zemědělského půdního fondu. Současně Svaz apeloval na zjednodušení procesu ukládání povinností odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu.

Novela zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů

Předkládá Ministerstvo životního prostředí, za Svaz připomínkuje Alena Klimt

Novela tzv. havarijního zákona o vodách byla předložena opakovaně s ohledem na nutnost zakomponování řady předchozích připomínek. Svaz uplatnil k návrhu zásadní připomínku v tom ohledu, že navrhl, aby byla zákonem stanovena povinnost informovat o havarijním stavu rovněž starostu dotčené obce.

Novela zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony

Předkládá Ministerstvo práce a sociálních věcí, za Svaz připomínkuje Claudia Varhol

Návrh řeší některé problematické oblasti poskytování sociálních služeb a měl by vést ke zvýšení stability celého systému sociálních služeb. Svaz vítá pravidelné valorizační mechanismy příspěvku na péči a maximální výše úhrad za sociální služby či změny v oblasti dalšího vzdělávání sociálních pracovníků (v návaznosti na krizové situace). Uplatnil však několik zásadních připomínek – vyslovil nesouhlas s povinností vykonávat sociální práci pro obce s pověřeným obecním úřadem za současné situace, kdy je ze strany Svazu opakovaně upozorňováno na značné podfinancování této oblasti ze strany státu. Dále upozornil na problém poskytování služeb v azylových domech osobám závislým na omamných látkách. S ohledem na zamýšlenou účinnost zákona od 1. 7. 2023 je pro řadu sociálních služeb nereálné se na tyto podmínky takto rychle adaptovat. Svaz vznesl rovněž připomínku k tezí prováděcích právních předpisů – zejména k materiálně-technickým a personálním standardům, které často nekorespondují s potřebami praxe a měly by být s obcemi při jejich přípravě řádně konzultovány. Novela dále přináší valorizaci příspěvku na péči v I. stupni a rozšíření cílové skupiny sociálních služeb o pečující osoby.

Návrh zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

Předkládá Ministerstvo financí, za Svaz připomínkuje Ilona Masopustová, Martin Pikous

Stávající zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, byl v souvislosti se změnami právního řádu České republiky a v zájmu harmonizace s právem Evropských společenství od jeho vzniku mnohokrát novelizován (23x), což se odrazilo, mimo jiné, i na jeho přehlednosti. V souvislosti se změnami, které přináší směrnice Evropského parlamentu a Rady 2021/2118/EU ze dne 24. listopadu 2021, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/103/ES o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontrole povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění (kodifikované znění), se předkládá nový zákon upravující danou problematiku. Ten implementuje aktuální právní úpravu EU v pojištění odpovědnosti z provozu vozidla a současně zohledňuje i dosavadní zkušenosti s danou právní úpravou, včetně posílení digitalizace systému. Svaz uplatňuje připomínku k oprávnění strážníků ke kontrole zelené karty.

Dále jsme se zabývali následujícími právními normami:

U těchto návrhů právních předpisů nebyl zjištěn negativní dopad do činnosti měst a obcí.

- Návrh nařízení vlády o stanovení podmínek provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření
- Novela vyhlášky č. 16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství
- Novela vyhlášky č. 309/2011 Sb., o stanovení podmínek vyšetřování skotu na boviní spongiformní encefalopatii v rámci prohlídky jatečných zvířat a masa
- Novela vyhlášky č. 197/2004 Sb., k provedení zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské stráž, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství)
- Novela vyhlášky č. 329/2020 Sb., o seznamu položek popisu informačního systému veřejné správy a soukromoprávního systému pro využívání údajů
- Návrh nařízení vlády, kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády provádějících Strategický plán Společné zemědělské politiky Evropské unie
- Návrh nařízení vlády o stanovení podmínek provádění společné organizace trhů organizacemi producentů
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání, ve znění pozdějších předpisů
- Doprovodný změnový zákon k novému zákonu o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

Výběr z judikatury Nejvyššího správního soudu

Volby do zastupitelstev obcí:

vyškrtnutí ze seznamu voličů; škrtnutí kandidáta na kandidátní listině; faktický vztah voliče (kandidáta) k obci; trvalý pobyt

Odepřít výkon aktivního či pasivního volebního práva ve volbách do zastupitelstev obcí [vyškrtnutím ze seznamu voličů podle § 28 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, či škrtnutím kandidáta na kandidátní listině podle § 23 odst. 2 téhož zákona] lze jen tehdy, postrádá-li volič (kandidát) k obci, v níž má přihlášen trvalý pobyt, v době voleb jakýkoliv významnější faktický vztah. Skutečnost, že přespává či má domácnost v jiné obci, ještě nevylučuje, že jej k obci, v níž má evidován trvalý pobyt, vážou intenzivní profesní, sociální či kulturní vazby, které vylučují, že by přihlášení trvalého pobytu do této obce bylo aktem zneužití práva.

(Podle usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 23. 8. 2022, čj. 54 A 58/2022-100)

Správní trestání:

provedení rekognice v přestupkovém řízení

V řízení o přestupcích podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, lze provést rekognici podle fotografií a její výsledky použít jako důkaz, a to za analogického použití § 104b trestního řádu. Správní orgán však musí dodržet pravidla podle trestního řádu, pokud jde o počet osob na fotografiích, jejich podobnost, výslech svědků před vlastní rekognicí a nepřipustnost jejího opakování.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2022, čj. 1 As 168/2022-30)

Řízení před soudem:

podmínka řízení o incidenčním návrhu na zrušení opatření obecné povahy; akcesoričnost návrhu na zrušení

Akcesoričnost návrhu na zrušení opatření obecné povahy, tj. jeho reálný význam pro rozhodnutí o žalobě proti úkonu správního orgánu, kterým bylo opatření obecné povahy vůči navrho-

vateli použito, je zvláštní podmínkou řízení o incidenčním návrhu na zrušení opatření obecné povahy podle § 101a odst. 1 věty druhé s. ř. s.

(Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2022, čj. 4 Ao 7/2021-179)

Správní trestání:

nepožádání o zápis změny vlastníka silničního vozidla; přestupek trvalý; ověření jednání zmocněnce

I. Přestupek podle § 83 odst. 1 písm. b) zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, spočívající v tom, že fyzická osoba nepožádá v rozporu s § 8 odst. 2 téhož zákona o zápis změny vlastníka silničního vozidla, je přestupkem trvalým.

II. Je věcí zmocnitele, aby ověřil, že zmocněnec (§ 33 odst. 1 správního řádu) jednal na jeho pokyn tak, jak měl, ví-li zmocnitel, že má veřejnoprávní povinnost, která musí být splněna.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2022, čj. 2 As 167/2020-32)

*Zdroj: Sbírka rozhodnutí
Nejvyššího správního soudu*

Předsednictvo Komory obcí, 31. ledna 2023, hybridně

Zasedání Předsednictva Komory obcí se zúčastnila náměstkyně ministra práce a sociálních věcí Kateřina Sadílková a současně i generální ředitel Úřadu práce ČR Viktor Najmon. Společně diskutovali především na téma nastavení výkonu veřejně prospěšných prací. Členům komory byl představen návrh nového modelu „integrační pracovní místo“. Se zástupci obcí k této problematice budou vedena další jednání. Předsednictvo Komory obcí se dále zabývalo novelou zákona o obcích a návrhy týkajícími se stavebního zákona. Na jednání byla řešena budoucnost fungování České pošty, která se aktuálně potýká s finančními problémy. Projednán byl současný stav projektů Svazu, příprava krajských setkání a XIX. sněmu Svazu. V závěru proběhla diskuse o dalších materiálech v oblasti aktuální legislativy, které následně projedná Předsednictvo Svazu.

Pracovní skupina Venkov, zemědělství, lesnictví, 31. ledna 2023, hybridně

Hostem jednání prostřednictvím online připojení byl vrchní ředitel Sekce pro fondy EU Ministerstva zemědělství Pavel Sekáč, který účastníkům přiblížil některé oblasti Společné zemědělské politiky pro období 2023–2027. Zmínil například nezastupitelnou roli samospráv ve fungování metody Leader, dále intervence do lesnické infrastruktury či pozemkové úpravy. Účastníky jednání zajímala související otázka podpory lesních či polních cest, odbahnění a další údržby krajinných prvků sloužících k zachování vody. Místo podpory lesních či jiných cest se chce Evropská komise nyní zaměřit spíše na environmentální opatření. Cesty a další opatření jsou však pro samosprávy důležité a uvítaly by jejich financování z národních zdrojů. Také finance alokované pro realizaci pozemkových úprav ze státního rozpočtu jsou v tento moment nejisté. Pracovní skupina navrhla připravit dopis jménem předsedy Svazu adresovaný ministru financí s upozorněním na nedostatečné finanční zajištění pozemkových úprav ze státního rozpočtu. Vrchní ředitel Sekce pro fondy EU opakovaně zdůraznil, že dosavadní velmi dobrá spolupráce se Svazem a zástupci samospráv je pro Ministerstvo zemědělství zásadní a uvítá její další prohloubení, vzájemné informování a rád přijme pozvání na další související jednání. Rovněž zdůraznil význam toho, aby hlas samospráv byl slyšet i na evropské úrovni.

Přítomní členové pracovní skupiny také diskutovali nad hlavními tématy pro nadcházející období, kterými budou: otázka možného zvýšení daně z nemovitosti v případě zemědělské půdy a jeho potenciální přínos pro samosprávy, dále oblast kompostování a oblast podpory a dostupnosti bydlení na venkově.

Komise pro sociální věci a zdravotnictví, 10. února 2023, Praha

Jednání se účastnil poradce ministra práce a sociálních věcí Miloslav Macela, kterému byly představeny výstupy z dotazníkového šetření Svazu týkajícího se výkonu sociální práce na obcích a současně také některé připomínky k návrhu novely zákona o sociálních službách, který Ministerstvo práce a sociálních věcí předložilo do meziresortního připomínkového řízení. Dalším tématem byly rozdíly v odměňování pracovníků v sociálních

službách ve veřejné a soukromé sféře. Uvedenou problematiku bude Svaz nadále řešit tak, aby došlo k narovnání tohoto stavu. Komise se zabývala také připravovaným zákonem o podpoře v bydlení. V neposlední řadě projednala návrh týkající se legalizace a regulace trhu s konopím v ČR, k němuž členové vznesli několik připomínek.

Bezpečnostní komise, 14. 2. 2023, hybridně

Členové komise si nejprve dočasně zvolili nového předsedu, kterým se stal starosta městského obvodu Slezská Ostrava Richard Vereš. Následně se řešil návrh materiálu upravující regulaci a legalizaci konopí v ČR. Členové se shodli na některých připomínkách, které je při přípravě návrhu zapotřebí brát v úvahu. O nových povinnostech a kompetencích obcí je důležité se zástupci Svazu vést důkladná jednání. Komise dále projednala návrh Lex Ukrajina V., zejména pak otázku ukončování bezplatného nouzového ubytování pro uprchlíky z Ukrajiny a úpravu humanitárních dávek.

Předsednictvo Svazu, 15. února 2023, Seč

Krom standardních materiálů Předsednictvo, které se sešlo v předvečer Právní konference, projednalo několik zásadních témat, která momentálně diskutují města a obce. Prvním z nich je zásadně odmítavý postoj Svazu k otázce **legalizace konopí**. Nejen podle předsedy Svazu Františka Lukla je rozhodně lepší předcházet škodlivým společenským jevům, tedy je lepší řešit prevenci než patologii. Předložený návrh Úřadu vlády totiž neobsahuje odpovědi na řadu problematicky řešitelných situací, které by v souvislosti s legalizací konopí vyvstaly. Jedná se například

o složité vykonatelnou kontrolu distribuce, vlastní registraci pěstitelů, prodejců i uživatelů nebo obtížně vymahatelnou regulaci nastavených pravidel. Návrh přináší také vysoké požadavky na personální a finanční zdroje, kterými obce a města nedisponují. Pokud ale politici najdou na tomto bodu shodu, bude Svaz požadovat, aby na obce nebyly tyto požadavky přenášeny a případné další návrhy byly vždy nejdříve s obcemi diskutovány.

Dalším, rovněž ožehavým, tématem bylo možné navýšování **daně z nemovitostí**. Pro starosty není novinkou, že daň z nemovitých věcí se odvádí za pozemky, stavby a jednotky té obce, na jejímž katastrálním území se nacházejí. Výtěžek daně plyne ze 100 % do rozpočtu obce. Podle názoru Národní ekonomické rady vlády, který podporuje i ministr financí Zbyněk Stanjura, se počítá s **navýšením této daně a přerozdělením jejího výnosu i ve prospěch státního rozpočtu**. Toto města a obce vnímají jako nesystémové řešení, protože stát má i jiné možnosti a nástroje, jak získat finanční prostředky do rozpočtu. Svaz upozor-

ňuje na skutečnost, že výtěžek této daně jde celý zpět do rozvoje měst a obcí, že tvoří důležitou část jejich rozpočtů. Vzhledem ke zvýšeným výdajům domácností v současné době města a obce nezvažovala ve větší míře navyšovat daň z nemovitostí. Svaz proto apeluje na vládu, aby tento návrh ještě zvážila.

Naopak Svaz doporučuje uvažovat o zdanění zemědělské půdy, na obce totiž přecházejí společná zařízení v rámci pozemkových úprav, což s sebou nese další vynaložení obecních nákladů, které zdanění nepokrývá.

Svaz rovněž dlouhodobě tlačí na prolomení hranice rozpočtového určení daní ve prospěch obcí. Musí to být ale na základě široké debaty a diskuze všech kompetentních orgánů a zástupců samospráv. „Z tohoto důvodu navrhujeme opět oživit pracovní skupinu k RUD, abychom se podobné návrhy, jako je zvýšení daně z nemovitostí, nedozvídali jako jedni z posledních z médií,“ konstatoval František Lukl.

soutěže

Zlatý erb vstupuje do letošního ročníku s novými pravidly

Oblíbená soutěž Zlatý erb každoročně oceňuje webové prezentace měst a obcí. Letos v jubilejním 25. ročníku čeká zájemce o účast několik novinek. Zlatý erb bude zaměřený především na open data. Novinkou bude také to, že proběhne hodnocení všech obcí s rozšířenou působností (ORP), které se do soutěže nebudou muset přihlašovat a jejich webové stránky budou hodnocené automaticky. Organizátorem soutěže je jako v posledních ročnících spolek Český zavináč, spolupořádá ji společnost Triada, záštitu udělil mimo jiné opět Svaz měst a obcí. Stejně jako v předchozích letech bude Zlatý erb probíhat dvoustupňově – nejprve se uskuteční krajská kola pod patronací jednotlivých spolupracujících krajů a z nich vzejdou soutěžící do celostátního kola. Pokud bude v kraji velký zájem, může region vyhlásit krajské kolo soutěže i pro obce, které nejsou ORP.

Zlatý erb vyvrcholí slavnostním předáním cen na konferenci ISSS 15. května 2023.

Více informací na webu Svazu prostřednictvím QR kódu a na oficiálním webu soutěže www.zlatyerb.cz.

Zlatý erb

Zdroj: www.zlatyerb.cz

Znovu připomínáme: od 29. března se mohou obce hlásit do soutěže Vesnice roku

Prestižní soutěž Vesnice roku vstupuje do svého již 27. ročníku, který bude slavnostně vyhlášen 29. března 2023 v prostorách Senátu PČR. O možnosti přihlásit se jsme již informovali v INS č. 2, tak tedy jenom velmi stručně. Po oficiálním vyhlášení budou podmínky soutěže uveřejněny na stránkách soutěže: www.vesniceroku.cz. Spoluvyhlašovatelem je i Svaz měst a obcí.

Přihlášky do soutěže podávejte v termínu od 29. března do 28. dubna 2023.

Vítěz bude už tradičně oznámen na slavnostním vyhlášení výsledků celostátního kola v Luhačovicích dne 16. září 2023.

Více o soutěži naleznete na webu Svazu v článku prostřednictvím QR kódu a na stránkách soutěže www.vesniceroku.cz.

Vesnice roku

Zcela nová čistě elektrická Kia Niro EV ve výbavě Style.

S dotací již od 624 515 Kč bez DPH.

Movement that inspires

Platné do 31. 3. 2023.

Získejte mimořádnou dotaci 300 000 Kč od Ministerstva životního prostředí prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR na nákup elektromobilů Kia a dalších až 30 000 Kč na dobíjecí stanice z naší produktové řady Kia EV Power, vč. poradenství, instalace a údržby, které pro vás zajistíme ve spolupráci se společností E.ON Energie, a.s.

Výzva č. 3/2022: Ekomobilita platí pro kraje, obce a městské části, státní či národní podniky a organizace, školy a řadu dalších institucí. Nabídku můžete využít také v případě výhodného financování Kia. Pořízení elektromobilu získáte řadu benefitů, jako je tichý provoz bez vibrací od spalovacího motoru, nulové lokální emise a nižší provozní náklady oproti konvenčním automobilům. Nákupem zcela nové Kia Niro EV automaticky získáte **KIA EV Power Card**, která vám otevírá službu veřejného dobíjení na území celé ČR v síti ČEZ, E.ON, PRE a dalších operátorů, navíc **s kreditem 1 000 Kč vč. DPH** po dobu prvních 12 měsíců pro služby veřejného dobíjení **zcela zdarma!** Dalším bonusem je třífázový dobíjecí kabel v hodnotě **15 378 Kč vč. DPH**. Náklady na provoz jsou díky průměrné spotřebě 16,2 kWh / 100 km pouhých **0,81 Kč bez DPH na 1 km** (při ceně elektřiny 5 Kč / kWh).

Dojezd až 460 km

Výkon 204 koní

Akumulátor 64,8 kWh

Dobíjecí port CCS

Z 10 % na 80 % za 45 min

Tovární záruka 7 let

Tažná kapacita až 750 kg

Bohatá výbava Style

Nová Kia Niro EV ve výbavě Style a akumulátorem o kapacitě 64,8 kWh (204 k / 150 kW)

uvedené ceny bez DPH

Doporučená ceníková cena

1 070 231 Kč

14% sleva na podporu kampaně od Kia

- 149 832 Kč

Dotace NPŽP NPO

- 300 000 Kč

Cena vozu při využití dotace

624 515 Kč

(V ceně nákladů je zahrnuta příprava vozu, povinná výbava a ochranné textilní koberce v hodnotě 4 116 Kč.)

Více informací získáte na: www.narodniprogramzp.cz nebo se obraťte na e-mail: statnisprava.fleet@kia.cz.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY